

BORÅS STAD

Budget 2024 - Planeringsunderlag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Möjligheter, utmaningar och risker - Omvärldsanalys	3
3 Nämndens uppdrag och ansvar	4
3.1 Nämndens grunduppdrag.....	4
3.2 Uppdraget som arbetsgivare	7
3.3 Mänskliga rättigheter	10
3.4 Så här följer nämnden upp sitt uppdrag och ansvar	10
3.5 Samarbeten för att klara nämndens uppdrag och ansvar.....	17
4 Kommunfullmäktiges fokusområden	19
4.1 Ett innovativt Borås med många möjligheter och attraktivt företagsklimat...	19
4.2 Helhetssyn samt samarbete med många aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser.....	19
5 Resurser	20
5.1 Resultat	20
5.2 Ekonomiska förutsättningar	20
5.3 Verksamhet 2024	23
6 Investeringar	33
6.1 Investeringar, årliga anslag	33

1 Inledning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kommer under budgetår 2024 att fortsätta arbetet med att upprätthålla en god måluppfyllelse och ge eleverna rätt till lika möjligheter att lyckas i skolan. Nämnden står för god hushållning av de resurser som tilldelats och levererar goda resultat. Detta återspeglas exempelvis av Öppna jämförelser, där bilden stärks av att gymnasieskolan är bland de 25 % bästa i måluppfyllelse i landet.

Nämndens utvecklingsarbete bygger på den nyligen reviderade utvecklingsplanen Bildningsstaden 3.0 och ett fokus på de utmaningar som kommer av det ökande elevunderlaget. En väl uppbyggd programstruktur för gymnasieskolan samt en väl dimensionerad vuxenutbildning är också centrala frågor för nämndens arbete under budgetåret.

Trots de stora utmaningar som Covid-19-pandemin medfört har måluppfyllelsen för eleverna bibehållits på en hög nivå. Gymnasieskolan som helhet hade en examensandel på 91,9 %, jämfört med 91,5% föregående år enligt lokal statistik. Förutom den pedagogiska utveckling som skett har pandemin även lett till ett stort utvecklingskliv inom digitaliseringen, vilket är angeläget att bygga vidare på. Det är tydligt att effekterna av pandemin kommer påverka alla skolor också under budgetår 2024.

Utifrån nuläge och de utmaningar som nämnden står inför kommer följande områden vara särskilt prioriterade:

En hållbar ekonomi

Budgetår 2024 kommer att medföra ekonomiska utmaningar på grund av kostnadsökningar på flera områden. Nämndens viktigaste prioriteringar är att lyfta fram behovet av kompensation för kostnadsökningar i stället för att äska kommunbidrag för eventuella ambitionsökningar. Detta för att inte urholka kärnverksamheten och på så sätt påverka nämndens goda måluppfyllelse på ett negativt sätt. Det är viktigt för nämnden att upprätthålla en fortsatt god ekonomisk hushållning och strikt ekonomisk styrning för att hantera kommande år. För 2025 och 2026 förutspår bland annat Sveriges Kommuner och Regioner en ljusare tid där resultatet eventuellt kan återhämtas. Det är med försiktighet som nämnden långsiktigt planerar sin ekonomi.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen inom den offentliga verksamheten är ständigt aktuell i och med att Sveriges befolkning blir äldre och färre barn föds. Prioriteringarna inom verksamheterna är att identifiera framgångsfaktorer/friskfaktorer för att bibehålla den goda upplevelsen från 2021 års medarbetarenkät. Även om urvalet av behöriga/legitimerade lärare har minskat vid nyrekrytering så tillsätts ändå majoriteten av tjänsterna utan svårigheter i dagsläget. Det är viktigt att bibehålla nämndens goda renommé som arbetsgivare.

Kommande utmaningar

Införande av reformerna (grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogram, ämnesbetyg och planering och dimensionering), det demografiska trycket med ökande ungdomskullar till gymnasieskolan och effekter av utbildningsskulden från pandemin kommer utmana nämndens verksamheter under 2024-2025. Verksamheterna förbereder sig för utmaningarna och behöver ges förutsättningar för att genomföra och implementera reformerna.

2 Möjligheter, utmaningar och risker - Omvärldsanalys

Utbildningsskulden och elevernas mående

Pandemin har haft en stor påverkan på såväl utbildningsverksamheten som elevernas mående och bedömningen är att detta kommer påverka även kommande år.

En växande gymnasieskola kräver lokaler och organisation som möter behovet

Befolkningsunderlaget visar en ökande efterfrågan på gymnasieskola. Ett prioriterat utvecklingsområde är lokalutökningar under Lokalförsörjningsnämndens ledning och att skapa en organisation som möter

behovet.

Kompetensförsörjningsutmaningen

Nämnden konstaterar att andelen behöriga lärare är mycket hög i samtliga verksamheter. I ljuset av pensionsavgångar och byggandet av en organisation som möter framtida behov kommer kompetensutmaningen vara viktig att hantera proaktivt. Ett utvecklingsarbete i samverkan med fackliga organisationer pågår, bland annat inom ramen för HÖK21.

Nämnden har beslutat om ett professionsprogram "Akademisk utveckling" som möjliggör för ett urval av lärare att kombinera sitt arbete med studier på forskarnivå. Professionsprogrammet är att betrakta som en investering ur ett arbetsgivarperspektiv. Nämndens målsättning är att denna satsning ska bidra till ambitionen om att förbli en attraktiv arbetsgivare och att fler lärare ska välja att stanna kvar och utveckla sig i yrket.

Attraktionen till samtliga gymnasieprogram och bilden av skolan

Målsättningen är att alla program på gymnasiet ska fyllas av elever och att elevernas måluppfyllelse ska hållas på en fortsatt hög nivå.

Ekonomi, med risker i köpta-sålda platser och staten som är en osäker finansiär

Pandemin och ukrainakrisen har haft stor påverkan på hela verksamheten. Förändringar i köpta-sålda platser påverkar också den egna gymnasieskolans ekonomi. Det är viktigt att det finns en buffert och ackumulerat resultat som nämnden kan ansöka att nyttja för att hantera förändringar som är svåra att prognosticera. Därutöver konstaterar nämnden att statsbidrag tenderar att vara osäkra intäkter, eftersom de kan avvecklas med kort framförhållning. Det är viktigt med god ekonomisk styrning för att undvika att ordinarie verksamhet finansieras av tillfälliga medel.

Digitalisering i skolan

Pandemin har inneburit att skolan tagit ett stort kliv framåt i digitalisering. Nämnden är angelägen att detta omhändertas och vidareutvecklas i verksamheterna.

Ukrainakrisen

Sedan i februari 2022 har situationen i Europa varit orolig utifrån Rysslands invasion av Ukraina. För första gången sedan andra världskriget har EU aktiverat massflyktsdirektivet och människor som flyr från Ukraina till Sverige får uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och räknas enligt skollagen som bosatta i Sverige. Flyktingar med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd likställs med asylsökande. Det innebär att de har rätt till utbildning som påbörjas innan de fyllt 18 år. Förvaltningen har tagit fram en plan för att möjliggöra erbjudandet för flyktingar som önskar läsa språkintröduktion. För antagning till International Baccalaureate krävs att eleverna genomför ett godkänt antagningsprov i engelska och matematik.

Flyktingar som har fyllt 18 har viss rätt till utbildning inom sfi. Det är i nuläget svårt att prognostisera hur många flyktingar som kan tänkas komma från Ukraina.

3 Nämndens uppdrag och ansvar

3.1 Nämndens grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag är att bedriva Borås Stads verksamheter inom **gymnasieskola** (nationellt program och introduktionsprogram), **anpassad gymnasieskola** (nationellt program och individuellt program), **vuxenutbildning** (svenska för invandrare, kommunal vuxenutbildning på grundnivå och gymnasial nivå, yrkesutbildningar, anpassad utbildning för vuxna) samt Yrkeshögskolan.

Nämnden ska samverka med kommunala organ, samt med representanter för arbetsmarknadens lokala organisationer och Arbetsförmedlingen. I samarbete tillskapas en för bygden väl anpassad yrkesinriktad utbildning.

Utöver att ansvara för uppräknade skolformer är nämndens ansvar att följa upp ungdomar upp till 20 år som saknar fullgjord gymnasieexamen.

Nämnden ansvarar även för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter har flera lagar och styrdokument att förhålla sig till. Nedan presenteras de viktigaste och mest omfattande lagarna och styrdokumentet.

Kommunallagen och förvaltningslagen

Kommunallagen reglerar kommunens organisation och ansvarsområden. Lagen reglerar bland annat likställighetsprincipen, sammanträdesregler, hur protokoll ska föras, initiativrätt, beredningskrav, delegering och beslutanderätt, anmälan av delegationsbeslut, jäv, ekonomisk förvaltning, revision, laglighetsprövning och intern styrning och kontroll. Kommunallagen ska tydliggöra de grundläggande demokratiska spelreglerna. Förvaltningslagen tydliggör krav på opartiskhet, omsorgsfull handläggning och enhetlig bedömning i olika avseenden. Förvaltningslagen anger även hur myndigheter ska handlägga sina ärenden samt ska bidra till att ge ett så korrekt underlag som möjligt för förvaltningsbesluten och därmed till att besluten blir riktiga i sak. Vidare ska lagen säkerställa att myndigheterna hjälper den enskilde att ta till vara sin rätt.

Diskrimineringslagen

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Offentlighets- och sekretesslagen

Lagen innehåller bestämmelser om myndigheters handläggning vid registrering, utlämnande och övrig hantering av allmänna handlingar.

Arbetsmiljölagen

I arbetsmiljölagen finns regler om skyldigheter för arbetsgivare och andra skyddsansvariga om att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Det finns också regler om samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare, till exempel regler om skyddsombudens verksamhet.

Skollagen

Skollagen är beslutad av riksdagen och innehåller de grundläggande bestämmelserna om förskoleverksamhet, fritidshem, skola och vuxenutbildning. Skollagen reglerar bland annat hur huvudmännen ska organisera skolan, hur skolans verksamhet ska utformas, rektorns ledningsansvar, betygssättning, regler för att motverka kränkande behandling och vad som gäller vid disciplinära åtgärder såsom avstängningar.

Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Från den 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag. Sedan Sverige ratificerade konventionen 1990 har svensk lagstiftning anpassats utifrån tolkningar av artiklarna, däribland Skollagen. Det pågår också en utredning som heter Barnkonventionsutredningen. Den ska kartlägga hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen och ska redovisa sitt arbete senast den 15 november 2020.

Borås Stad har tagit fram verktyg för att genomföra barnkonsekvensanalys inför beslut i frågor som direkt eller indirekt har en påverkan för barn. Hur omfattande Barnkonsekvensanalysen blir beror på frågans komplexitet, en Barnkonsekvensanalys bör genomföras vid omfattande beslut som rör barn på exempelvis nämndnivå.

Förordningar, föreskrifter och allmänna råd

Förordningar är rättsregler som beslutas av regeringen. Det finns många olika förordningar, till exempel förordningar om de olika skolformerna och om statsbidrag. Förordningarna, liksom lagar och andra

föreskrifter, är bindande och ska följas. De tre huvudsakliga förordningarna för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är:

Gymnasieförordningen (2010:2039)

Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

Skolverket kan besluta om bindande bestämmelser som kallas föreskrifter. En förutsättning är att regeringen har meddelat i en förordning att Skolverket får ge ut föreskrifter inom ett visst område. Föreskrifterna kan exempelvis gälla kursplaner och betygskriterier och bidrag för elever i fristående skolor. Skolverket lämnar även i allmänna råd rekommendationer till hur skolans författningar kan tillämpas. De allmänna råden måste alltid utgå från en författning.

Läroplaner

En läroplan är en förordning som utfärdas av regeringen och som ska följas av de verksamheter som omfattas av förordningen. I läroplanerna beskrivs verksamheternas värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för arbetet. Inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter används tre läroplaner med tillhörande kursplaner:

- Läroplan för gymnasieskolan, Gy11
- Läroplan för vuxenutbildningen, Lvux12 (*reviderad 2017*)
- Läroplan för gymnasiesärskolan

Reglemente

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar och författningar, gäller bestämmelserna i de av fullmäktige beslutade reglementena. I Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reglemente anges nämndens huvudsakliga ansvarsområden och huvuduppgifter.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt yrkeshögskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar även för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och gymnasiesärskola, för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Kommunfullmäktige har även beslutat om ett gemensamt reglemente för alla nämnder, vilket för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i korthet innebär att:

- genom sitt arbete medverka till utvecklingen av Borås Stad och förverkliga och förankra Visionen om framtidens Borås där en helhetssyn och nyttoperspektiv för staden och dess invånare ska prägla verksamheten.
- ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Inom området Socialt hållbart Borås är prioriteringen jämlika levnadsvillkor och bättre hälsa för våra invånare
- upprätthålla en tydlig och ändamålsenlig organisation som kan bedriva ett så rationellt arbete som möjligt.
- vara personuppgiftsansvarig inom ansvarsområdet
- samråda när verksamheten och ärenden berör andra nämnder. Samråd ska även ske med externa organisationer när dessa är särskilt berörda med utgångspunkten att skapa mesta möjliga nytta för medborgarna. Detta gäller särskilt i samband med extraordinära händelser
- genom delegation själv eller genom ombud föra talan i rättsmål (utom vid fall rörande fel och försummelse vid myndighetsutövning) och hantera statsbidrag inom nämndens område.

Budget

Kommunfullmäktige beslutar i budgeten de ekonomiska ramarna och anger inriktning för nämndernas

arbete. Särskilda uppdrag kan också ges till nämnderna i samband med budgeten. Nämnden anger i sin budget hur de ekonomiska resurserna skall användas och vilka områden som kommer att vara i fokus, i syfte att främja elevernas måluppfyllelse och uppnå en så hög kvalitet i verksamheten som möjligt.

3.1.1 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag under kommande år

Nämnden förmedlar grunduppdraget och viljeinriktning till alla medarbetare genom utvecklingsplanen *Bildningsstaden Borås 2022-26*. Nämndens uttrycker i utvecklingsplanen att Vi gemensamt ska ta ansvar för att barn har en trygg och god uppväxt samt skapa goda möjligheter till personlig utveckling och bildning. Det betyder att nämndens förväntningar är att alla elever ska nå målen och slutföra sin utbildning. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser som sitt uppdrag att göra det möjligt för alla elever att lyckas och därigenom skapa motivation och lust att lära. Förbättringsarbetet tar sin utgångspunkt i att göra en bra skola bättre och ge alla elever förutsättningar att nå en gymnasieexamen eller bli anställningsbara.

Utvecklingsplanen är grunden för de enskilda verksamheternas utveckling av det pedagogiska arbetet. Varje verksamhet har de tre utvecklingsområdena *Det goda lärandet, Värdegrund och Kvalitetsarbete* som gemensamma nämnare i arbetet med att utveckla verksamheten, men har utifrån utvecklingsområdena definierat skolspecifika utmaningar och fattat beslut om insatser och åtgärder kopplat till dessa.

Utifrån arbetet med utveckling och ständiga förbättringar tar förvaltningen årligen fram en verksamhetsplan som identifierar utvecklingsområden som ska prioriteras under året. Verksamhetsplanen för 2023 delas upp i fyra utvecklingsområden: kvalitetsutveckling, elevhälsouppdraget, kompetensförsörjning och organisatoriska förutsättningar. Förvaltningen har i sin analys identifierat några frågor som är viktiga för måluppfyllelsen och som verksamheten kommer att fokusera på under 2024. Exempel på aktiviteter i verksamhetsplanen är arbetet med införandet av de tre reformerna kring ämnesbetyg, grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogram och planering och dimensionering.

3.2 Uppdraget som arbetsgivare

För att säkra kompetensförsörjningen för förvaltningens största yrkesgrupp, lärare, så pågår ett arbete med utgångspunkt i HÖK 21 - Lärarnas avtalsområde, som också utgör förvaltningens kompetensförsörjningsplan. Arbetsgivaren och fackliga organisationer inom lärarnas avtalsområde är i överens i samverkan om följande målbild för Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen:

"Verksamheten inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ska uppfattas som attraktiv arbetsgivare där medarbetare har goda förutsättningar som bidrar till en bra arbetsmiljö och säkrar kompetensförsörjningen. Arbetsbelastningen ska vara rimlig i förhållande till uppdraget och förutsättningar i arbetsmiljön ska bidra till ett hållbart arbetsliv inom Borås Stad. Arbetsgivaren verkar för att möjliggöra kompetens- och professionsutveckling inom ramen för anställningen."

Verksamheten organiseras utifrån en ändamålsenlig arbets- och utvecklingsorganisation som stödjer elevernas lärande och skapar goda förutsättningar för att medarbetarna ska lyckas i sina uppdrag. Förutsättningar ska finnas för ett gott chef- och ledarskap med fokus på att stödja lärarna i kärnuppdraget och där det finns tillit till professionen.

Organisation och personalstruktur

Kärnverksamheten i förvaltningen är fördelad på 5 gymnasieskolor, inklusive anpassad gymnasieskola därutöver Vuxenutbildningen och Yrkehögskola.

Respektive verksamhet leds av en gymnasiechef/vuxenutbildningschef (huvudmannens representant på skolan), totalt 6 verksamhetschefer. Förvaltningen har totalt 25 rektorer och 6 enhetschefer. Könsfördelningen i gruppen första linjens chefer är 23 % män och 77% kvinnor.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens största yrkesgrupp är lärare (Antal lärare i förvaltningen 1 april 2023):

- Lärare gymnasiegemensamma ämnen 320 (288 med tillsvidareanställning).
- Lärare yrkesämnen 154 (110 med tillsvidareanställning).
- Övriga lärarkategorier 80 (75 med tillsvidareanställning)
- Speciallärare 22 (19 med tillsvidareanställning)

Förvaltningen har idag möjlighet att tillsätta majoriteten av de utlysta lärartjänsterna med behöriga och legitimerade lärare. Andelen lärare med lärarlegitimation är fortsatt på en stabil och hög nivå, 95 %. Andelen yrkeslärare med yrkeslärarutbildning är något lägre. Skolorna arbetar systematiskt med att uppmuntra yrkeslärare som saknar lärarutbildning att påbörja studier. Det finns också statsbidrag att söka för att underlätta och möjliggöra viss del av utbildningen på arbetstid.

Rekryteringsbehov av lärare utifrån befolkningsökning, förändrat uppdrag samt pensionsavgångar inom 10 år finns främst inom följande områden/inriktningar (underlaget är hämtat efter genomgång av lärarlegitimationer i förvaltningen):

- Lärare inom vuxenutbildningens blandade skolformer
- Lärare yrkesämnen
- Gy Matematik/fysik/teknik/biologi/naturkunskap/kemi/naturvetenskap
- Gy Svenska/engelska
- Gy Lärare i moderna språk (franska/spanska)
- Speciallärare inom anpassad gymnasieskola
- Specialpedagoger

Lärlönelyft och karriärtjänster

Med syfte att bidra till ökad kvalitet i undervisningen, till förbättrade kunskapsresultat och till verksamhetens utveckling i övrigt infördes statsbidraget för höjda löner till lärare 2016. Nämnden har mottagit i snitt mellan 8 - 9 miljoner årligen i detta riktade statsbidrag, som använts fullt ut att täcka ökade lönekostnader som kommer av lönesatsningar på lärare.

2013 infördes Karriärtjänster i Borås Stad efter regeringsbeslut om statsbidrag genom Skolverket. Förvaltningen har idag 62 förstelärartjänster som är fördelade i samtliga skolformer.

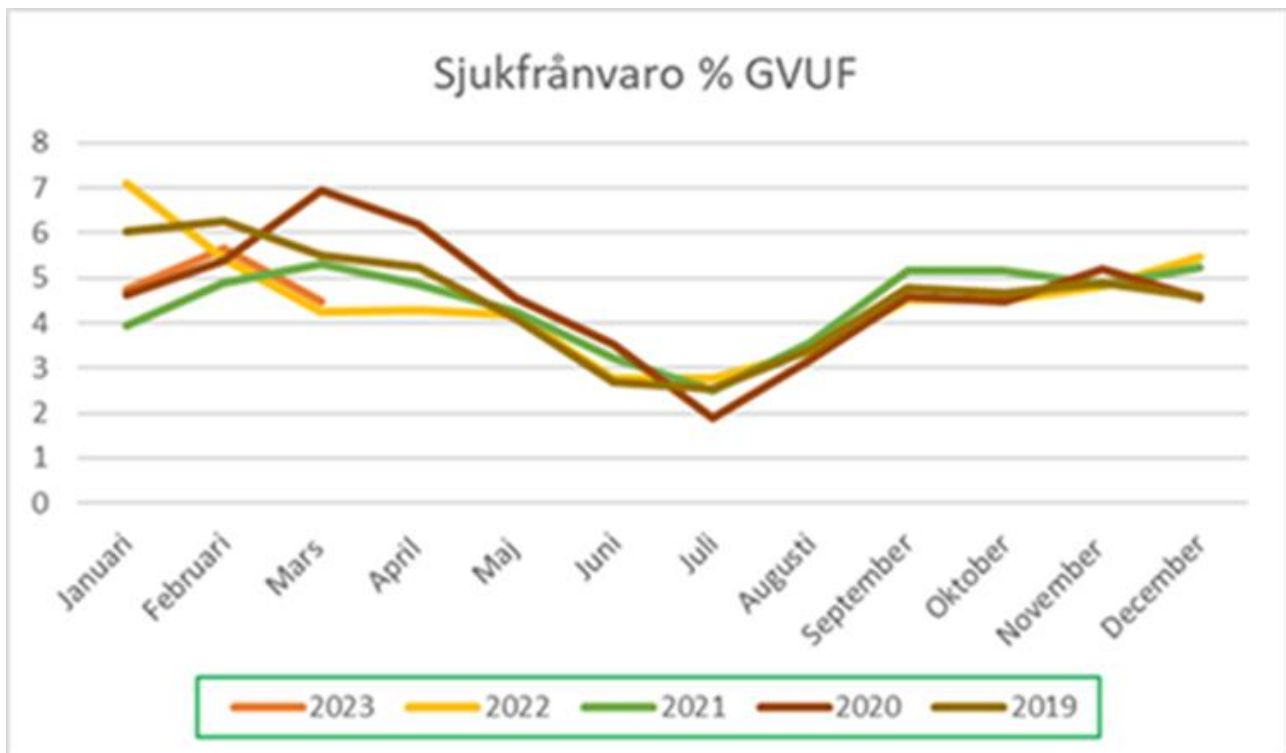
Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att ta fram ett nationellt professionsprogram för lärare och rektorer. Syftet med programmet är att stärka professionen hos rektorer, lärare och förskollärare, öka yrkenas attraktionskraft och utveckla undervisningens kvalitet. Lagstiftningen om ett nationellt professionsprogram föreslås träda i kraft 1 januari 2025. Förvaltningen kommer följa utvecklingen och bevaka om det också kommer att kopplas statsbidrag till insatserna.

Pågående arbete i förvaltningen inom Kommunfullmäktiges fokusområden utifrån arbetsgivarperspektivet.

Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv

Sjukfrånvaron i förvaltningen är på en stabil och låg nivå i förhållande till Borås Stad. Under 2022 har snittet för totala sjukfrånvaron varit i princip detsamma som utfallet för perioden 2021. Förvaltningen ser inte några tecken på större avvikelser från en numer relativt stabil nivå. Under slutet av 2022 och inledningen av 2023 har korttidsfrånvaron ökat något. Det har varit många varianter av virus och förkylningar som har avlöst varandra och det har också avspeglats i frånvaron. Från 2023 kommer HR delta i uppföljningar med verksamheten och ekonomifunktionen för att bidra med arbetsgivarperspektivet. Det ger utrymme för att föra dialog med verksamheten om nuläge och behov av insatser framåt för att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Personalomsättningen i förvaltningen slutade 2022 på 8,21%.

Arbetsplatser som präglas av tillit, inkludering och förutsättningar för ett gott ledarskap

Under hösten 2021 genomfördes Medarbetarenkät i Borås Stad. I enkäten mäts bland annat Hållbart Medarbetarskap (HME), vilket är ett mått med kommungemensamma jämförbara nyckeltal framtaget av SKR.

Resultatet i Medarbetarenkäten 2021 är fortsatt mycket positivt för förvaltningen. 88,9% av medarbetarna besvarade enkäten. För frågeområdena för HME anger 86,4% (2019 85%) eller mer positivt omdöme, 4-5 (femgradig skala), på områdena Motivation, Ledarskap och Styrning. Inom samtliga frågeområden ligger förvaltningen i nivå eller över det genomsnittliga resultatet i Borås Stad. Utifrån analys i Arbetsmiljöutskottet (FSG) lyfts engagemang, kompetens, upplevelse av hög grad av trivsel och samarbete på arbetsplatserna samt ledarskap fram som friskfaktorer att arbeta vidare med och bevara. De utvecklingsområden som utmärker sig är APT- ökad möjlighet att påverka arbetsplatsens gemensamma frågor samt krav/arbets tid/stöd vid hög arbetsbelastning.

I oktober månad 2023 genomförs en ny Medarbetarenkät.

Sedan många år finns en hög kontinuitet för chefer i förvaltningen. I takt med att antalet elever succesivt har ökat har också behovet ökat av rektorer. Att utöka antalet rektorer har varit en del i strategin, därav är skolledningen vid Bäckäng och Sven Erikson utökade med en rektor sedan lå 22/23. Detta innebär att arbetsmiljön förbättras då både antalet elever och medarbetare per rektor blir mer hållbart. Under våren har Organisationshälsa påbörjat en samverkan med förvaltningens enhetschefer för stöd och service (tidigare skolintendenter). Syftet är att identifiera förutsättningar för hållbart ledarskap för denna chefsgrupp. Sedan den 1 april 2023 har chefsgruppen också genomfört ett namnbyte, numer har de titeln Enhetschef stöd och service. Detta innebär en ökad tydlighet kring ansvarsområde samt en ökad tydlighet kring att rollen är en chefstjänst.

Goda möjligheter till utveckling och kompetenshöjning

Andelen lärare med lärarlegitimation är fortsatt på en stabil och hög nivå, 95 %. Andelen yrkeslärare med yrkeslärarutbildning är något lägre. Skolorna arbetar systematiskt med att stödja icke lärarutbildade yrkeslärare att påbörja studier. Det finns också statsbidrag att söka för att underlätta och möjliggöra viss del av utbildningen på arbetstid.

Ett utvecklingsarbete i samverkan med fackliga organisationer pågår, bland annat inom ramen för HÖK21 – lärarnas avtalsområde. Aktiviteterna som är framtagna inom områdena arbetstid, arbetsmiljö, organisation och lönebildning är till för att stödja och möta kompetensförsörjningsutmaningen.

Nämnden har beslutat om ett professionsprogram "Akademisk utveckling" som möjliggör för ett urval av lärare att kombinera sitt arbete med studier på högre akademisk nivå. Nämndens målsättning är att denna satsning ska bidra till ambitionen om att förbli en attraktiv arbetsgivare och att fler lärare ska välja att stanna kvar och utveckla sig i yrket.

Förvaltningen har också påbörjat ett arbete med att utreda organisatoriska förutsättningar för att på sikt inrätta lektorstjänster.

Helhetssyn samt samarbete med många aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser

Förvaltningen samverkar med flera aktörer inom olika skolutvecklingsprojekt. Detta ger också goda avtryck i arbetet med att möta kompetensförsörjningsutmaningen.

Det pågår samverkan med Högskolan i Borås och Göteborgs Universitet för olika forskningsprojekt i verksamheten. Det pågår också samverkan med Göteborgs universitet för att förbereda för samarbete inom ramen för Övningskolor för verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

3.3 Mänskliga rättigheter

Arbetet med jämställdhet har som syfte att förbättra verksamheten, höja kvaliteten och säkerställa att resurser fördelas på ett likvärdigt sätt mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett bakgrund. Det innebär att alla har rätt till likvärdigt bemötande, likvärdig service och myndighetsutövning.

Inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fördelas resurserna likvärdigt enligt beslutad resursfördelningsmodell. Kostnaden för varje elev är inte kopplad till kön, utan till respektive program och utbildning. Gymnasieskolan har en ny resursfördelning som utgår från en programpeng som är viktad med hjälp av riksprislistan. Någon socioekonomisk resursfördelningsgrund baserad på kön används inte, däremot finns särskild resurstilldelning till eleverna inom Introduktionsprogrammen och för den särskilda verksamheten som är anpassad för elever med diagnos inom autismspektrat (ASD), som är organiserad i verksamheten Torget. I den anpassade gymnasieskolan tillämpas en resursfördelningsmodell som bygger på individens behov som kartläggs utifrån psykologiska, medicinska, sociala och pedagogiska grunder.

3.4 Så här följer nämnden upp sitt uppdrag och ansvar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens tid- och arbetsplan för uppföljning och budget bygger på den kommungemensammaprocessen för planering och uppföljning samt utgår ifrån de övergripande styrdokument som styr nämndernas arbete.

Målstyrningen utgår från Borås vision och mäts och följs upp genom uppdrag och målsatta indikatorer. Nämndens uppföljningar (månad, tertial och år) ska innehålla en analys utifrån de fyra perspektiven:

- elev/vårdnadshavare
- verksamhet/processer
- HR
- Ekonomi

Analyserna ska belysa både strukturer, processer och resultatperspektivet. Uppföljningsrapporterna ska innehålla kvalitativ styrinformation till nämnden, till exempel genom rekommendationer som underlag för beslut. Både grunduppdraget och de särskilda utvecklingsområdena som identifierats skall följas upp. I samband med tertialrapporterna sker även uppföljning av uppdrag utanför budget.

Nämndens årsredovisning ska ge information om hur nämnden följt Kommunfullmäktiges inriktning, om nämnden nått målen och genomfört uppdragen i budgeten, samt hur resurserna använts. I

årsredovisningen skall eventuella skillnader i prognoser och verkligt utfall analyseras. Årsredovisningen ska vidare innehålla:

- analys av måluppfyllelse (utifrån de fyra perspektiven ovan)
- omvärlds- och nulägesanalys
- förslag på förbättringsområden och gemensamma utmaningar
- rekommendationer till nämnden

Intern rapportering inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Inom nämndens verksamhet utarbetas rapporter för nämndens och förvaltningens egen uppföljning. Dessa kan även utgöra underlag till de rapporter som redovisas till fullmäktige, t.ex. årsredovisningen.

Förvaltningen redovisar årligen i december en kvalitetsrapport som beskriver måluppfyllelsen och kvalitetsarbetet i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I rapporten ingår en analys av verksamheten och förslag på förbättringar. Rapporten bygger på de kvalitetsbedömningar som respektive verksamhet genomfört.

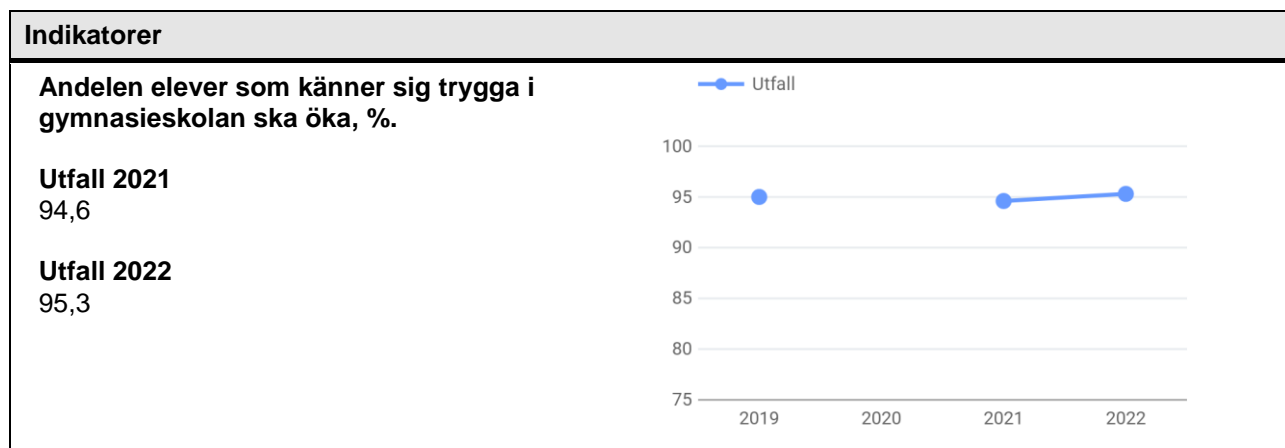
Varje skolenhet och varje skola gör årligen en kvalitetsbedömning som innehåller beskrivningar av resultaten, analyser av verksamheten och planerade åtgärder och aktiviteter. Kvalitetsbedömningarna utgör även underlag för förvaltningens kvalitetsrapport och den årliga kvalitetsdialogen.

Utöver ovan beskrivna skriftliga rapportering har nämnden dialoger för insyn, uppföljning och planering. Exempel är resultat- och planeringsdialogen som genomförs i mars och juni.

Andra former för uppföljande dialog är:

- Kontaktpolitiker gentemot verksamheterna
- Programråd gentemot gymnasieprogrammen och yrkeshögskoleutbildningarna.
- Presidiebesök på verksamheternas ledningsgruppsmöten
- Dialogmöten med fristående huvudmän

3.4.1 Indikatorer

Indikatorer

Så nås målet för indikatorn

Utgångspunkten för fortsatt arbete är utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås 2022-2026 och skolornas egna utvecklingsplaner. Varje skola och skolenhet analyserar sitt resultat och vidtar åtgärder i enlighet med angivna planer och gjorda analyser. I ljuset av den situation som verksamheten befunnit sig i under pandemin får de fortsatt höga värden på elevernas upplevelse av trygghet och trivsel ses som mycket positivt. Det finns mindre variationer mellan och inom skolor att fortsatt arbeta vidare med.

Årligen genomförs en skolklimatundersökning där elever och lärare värderar skolans pedagogiska och sociala klimat genom att ta ställning till påståenden inom fyra områden: värdegrund, undervisningens innehåll och kvalitet, inflytande och delaktighet samt rektor. Inom området värdegrund finns påståendet "Jag känner mig trygg". Över tid har en hög andel av eleverna svarat i elevenkäten att de känner sig trygga (utfall saknas för 2020, på grund av Covid-19 kunde inte enkäten genomföras fullt ut).

Senaste sammanvägda resultat av elevenkäten för samtliga verksamheter (Gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning) är 95,3 % (20/21 94,6 %). Trygghet ingår som en del i det goda pedagogiska och sociala klimatet.

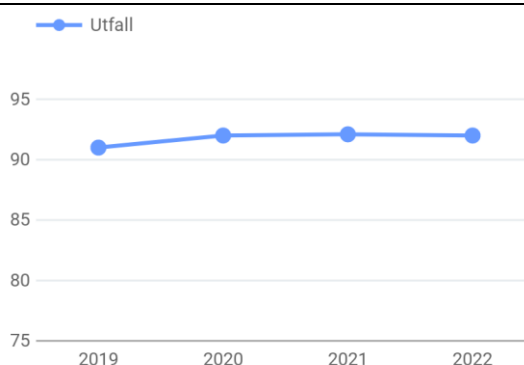
Andelen elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen ska öka, %.

Utfall 2021

92,1

Utfall 2022

92

Så nås målet för indikatorn

Utbildningen på yrkesprogram syftar till en yrkesexamen och anställningsbarhet. Utbildningen på högskoleförberedande program syftar till en högskoleförberedande examen och fortsatta studier. Båda examina kallas gymnasieexamen. För den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen efter ett nationellt program utfärdas ett studiebevis i stället för ett examensbevis.

Arbetet med att förbättra måluppfyllelsen fortsätter med utgångspunkt i utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås 2022-2026. På förvaltningsnivå är arbetet inriktat på att identifiera, beskriva och säkra de processer som på övergripande nivå är kopplade till utvecklingsområdena (Det goda lärandet/Systematisk kvalitetsarbete/Värdegrund) och som är av vikt för att öka elevernas måluppfyllelse.

Skolorna och skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring av utbildningarna, både de skolförlagda delarna och de arbetsplatsförlagda, såsom APL och lärling. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.

Utfallet efter läsåret 2021/22 enligt nationella databasen Siris, var 92 % (20/21 92,1 %) ett mycket högt resultat med tanke på att en stor del av läsårets undervisning varit starkt präglad av Covid-19. Målsättningen är att ytterligare höja andelen elever som avslutar sin gymnasieutbildning med en examen.

Indikatorer																											
<p>Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall 2021 35,1</p> <p>Utfall 2022 35,7</p> <p>Utfall 2023 33,1</p>	<table border="1"> <caption>Data for Organic Food Share (%)</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1 2022</td> <td>35,1</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>35,7</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>35,7</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>33,1</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	T1 2022	35,1	T2 2022	35,7	År 2022	35,7	T1 2023	33,1																
Period	Utfall (%)																										
T1 2022	35,1																										
T2 2022	35,7																										
År 2022	35,7																										
T1 2023	33,1																										
<p>Så nås målet för indikatorn</p> <p>Trenden har varit nedåtgående, vilket framförallt förklaras av genomförda anpassningar och en pandemi som påverkat vad som kunnat serveras i skolrestaurangerna. Utöver detta har konstruktionen med finansieringen av den samordnade varudistributionen indirekt drivit upp livsmedelspriserna för verksamheterna.</p> <p>Verksamheterna har uppdraget att öka andelen ekologiskt och detta kan åstadkommas genom budgetering och medvetenhet om att välja ekologiska livsmedel. Dock är det viktigt att ta i beaktande externa händelser som påverkar möjligheterna att köpa in en ökad andel ekologiskt. Ett exempel är rödlistningen av svensk kyckling, som är en viktig volymvara, som innebär att det inte längre får ingå i KRAV-certifierade livsmedel. Annan extern påverkan är extraordinära prisökningar med anledning av pandemin och konsekvenser som härrör till kriget i Ukraina.</p> <p>Detta sammantaget riskerar leda till en fortsatt sänkning av andelen ekologiska livsmedel, särskilt när resurserna som avsätts till livsmedelsinköp riskeras ställas mot nämndens grunduppdrag.</p>																											
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall 2021 4,1</p> <p>Utfall 2022 4,3</p> <p>Utfall 2023 4,6</p>	<table border="1"> <caption>Data for Sick Leave (%)</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2019</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>T1 2020</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>T2 2020</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>År 2020</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>T1 2021</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>T2 2021</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>År 2021</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>4,6</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	År 2019	4,1	T1 2020	4,1	T2 2020	4,1	År 2020	4,1	T1 2021	4,1	T2 2021	4,1	År 2021	4,1	T1 2022	4,3	T2 2022	4,3	År 2022	4,3	T1 2023	4,3	T2 2023	4,6
Period	Utfall (%)																										
År 2019	4,1																										
T1 2020	4,1																										
T2 2020	4,1																										
År 2020	4,1																										
T1 2021	4,1																										
T2 2021	4,1																										
År 2021	4,1																										
T1 2022	4,3																										
T2 2022	4,3																										
År 2022	4,3																										
T1 2023	4,3																										
T2 2023	4,6																										
<p>Så nås målet för indikatorn</p> <p>Förvaltningen har över en 10-årsperiod haft en sjukfrånvaro i snitt mellan 4-5 %. Under perioden 2015-2016 noterades en marginell ökning, 2017 stabiliserades nivån för att sedan öka igen under 2018 och 2019. Målsättningen över tid är att sjukfrånvaron stabiliserar sig runt till 4 % eller lägre.</p> <p>Under perioden 2020 till 2022 har sjukfrånvaron fortsatt att minska i förvaltningen i förhållande till tidigare år, detta trots en pågående pandemi. Det är främst de långa sjukskrivningarna som har minskat i förhållande till perioden 2017-2019.</p> <p>Under året kommer förvaltningen fortsatt inrikta sig på att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) samt att tidigt sätta in insatser och följa upp sjukfrånvaro som vid prognos ser ut att bli av längre karaktär. HR-funktionen är utökad med en heltidstjänst vilket kommer medföra en möjlighet till ett närmare stöd till chefer, inte bara kring åtgärdande aktiviteter utan också i det förebyggande och främjande arbetet. Exempel på förebyggande åtgärder är kompetensutveckling, upprättade rutiner som är kända i verksamheten, uppdragsdialog med alla lärare, utvecklingssamtal, chefsöverenskommelse med förvaltningens ledare som tydliggör ansvar, förväntningar, krav och befogenheter. I de fall det behöver genomföras arbetslivsinriktad rehabilitering för att underlätta återgång till arbete efter sjukskrivning.</p> <p>Nämnden stödjer också anställdas hälsa genom att möjliggöra hälsofrämjande åtgärder enligt Borås Stads riktlinjer.</p>																											

Indikatorer

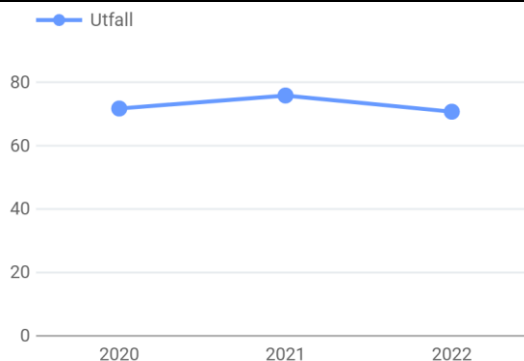
1. Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med minst betyget E i samtliga kurser ska öka

Utfall 2021

75,8

Utfall 2022

70,7

Så nås målet för indikatorn

Nämndens mål är att samtliga elever ska ha minst godkänt betyg, E, i alla kurser efter avslutad utbildning. Eleverna kan nå en examen trots att de har F i några kurser, indikatorn är ett viktigt mått för att följa upp genomsnittlig betygspoäng.

Skolorna och skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder, bedöma utvecklingsbehoven för fortsatt utveckling av utbildningens omfattning och innehåll.

Senaste utfallet är att 70,7 % (20/21 75,8 %) av eleverna avslutade sina studier med minst E i samtliga kurser vilket är betydligt lägre än föregående år. Att utfallet är betydligt lägre än föregående år är sannolikt påverkat av Covid-19 och att elever prioriterat bort kurser som inte krävts för att nå en examen.

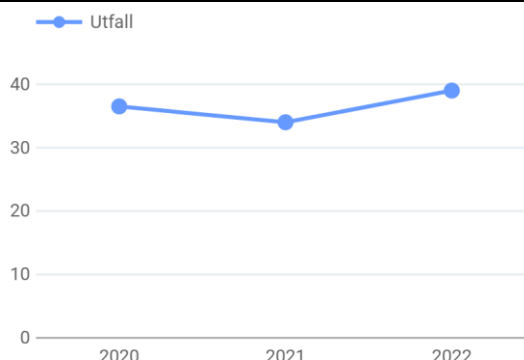
2. Andelen elever på introduktionsprogrammen som går efter 1 års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning ska öka

Utfall 2021

34

Utfall 2022

39

Så nås målet för indikatorn

Nämndens mål är att alla elever på introduktionsprogrammen går efter ett års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning.

Indikatorn avser gymnasieskolans introduktionsprogram, programinriktat val, individuellt alternativ, språkinträdning och yrkesinträdning.

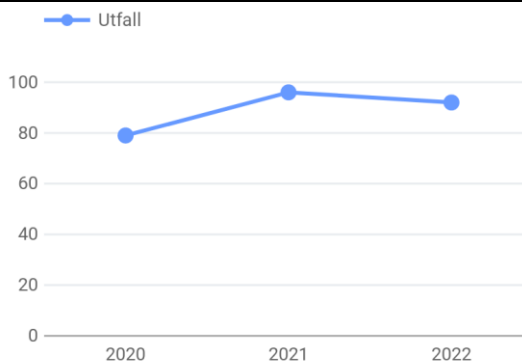
Av statistiken 2021 framgår att 34 % (19/20 36,5 %) av eleverna efter 1 år har gått vidare till ett nationellt program, fortsatta studier (VUX eller folkhögskola), arbete eller annan sysselsättning. En majoritet av de elever som inte går vidare efter 1 år går kvar på Introduktionsprogram eller återfinns inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret.

Indikatorer

3. Andelen elever som slutför anpassad gymnasieskolas nationella program med betyg i samtliga ämnen ska öka

Utfall 2021
96

Utfall 2022
92

Så nås målet för indikatorn

Indikatorn avser anpassad gymnasieskolas nationella program på Bergslenagymnasiet och på Viskastrandsgymnasiet.

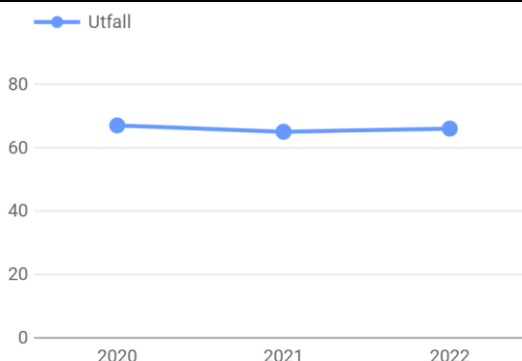
Den anpassade gymnasieskolan arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att säkra den goda kvalitet som finns i verksamheten. Det sker exempelvis genom uppföljning av utvecklingsbehov som finns i verksamheten som syftar till att stärka personalens kompetens att möta elevernas behov.

Den anpassade gymnasieskolan har över tid haft mycket höga resultat. Senaste utfallet är 100 % (20/21 96 %) av eleverna har avslutat sina studier på något av anpassade gymnasieskolas nationella program med ett slutbetyg vilket är betydligt bättre än föregående år. Trenden över tid är att skolformens resultat ligger på en mycket hög och stabil nivå.

4. Andelen elever som fullföljer sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål ska öka

Utfall 2021
65

Utfall 2022
66

Så nås målet för indikatorn

Varje elev i vuxenutbildningen ska ha en individuell studieplan. Planen är verktyget för att planera elevens utbildning och ska innehålla uppgifter om elevens mål och omfattning av studierna. Det är elevens hemkommun som har det yttersta ansvaret för att en studieplan tas fram för varje elev.

På organisationsnivå har ett antal åtgärder vidtagits för att förbättra flexibiliteten i studierna och skapa möjligheter för elever att kombinera flera utbildningsformer.

Senaste utfallet är att 65 % av eleverna fullföljde sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål 20/21, vilket är något lägre än föregående år. Bland de 35 % som inte bedömdes fullfölja planen finns olika anledningar till att de avslutat sina studier. En av orsakerna kan vara att eleven fått arbete och därför valt att avsluta sina studier

3.4.2 Verksamhetsmätt

3.4.2.1 Gymnasieskola

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal elever från kommunen i gymnasieskola	3 977	4 045	4 100	4 129	4 332
Totalt antal elever i Borås Stads gymnasieskolor.	4 321	4 362	4 421	4 632	4 675
Antal individer i Borås Stads kommunala aktivitetsansvar (ej budget-mått)	377	335	347		
Antal elever från andra kommuner.	929	912	922	940	1 008
Antal elever hos extern utbildningsanordnare.	601	621	572	612	665
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr per elev	106 631	107 272	121 053	123 404	137 000
Elever/lärare i kommunal gymnasieskola (utfall ur Kolada v 12)	12,3	12,5	11,9	12	12

3.4.2.2 Anpassad gymnasieskola

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal elever från kommunen i anpassad gymnasieskola	74	65	61	64	92
Totalt antal elever i Borås Stads anpassade gymnasieskolor	99	84	83	93	110
Antal elever från andra kommuner	30	22	24	26	23
Kostnad för kommunal anpassad gymnasieskola, kr per elev	480 500	490 600	536 750	552 214	490 000

3.4.2.3 Vuxenutbildning

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Komvux på grundläggande nivå, genomsnittligt elevantal	454	382	313	314	290
Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (kommunbidrag)	902	884	706	727	550
Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	1 112	1 171	1 135	1 150	1 050
YH (Yrkeshögskolan), genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	274	373	381	396	300
Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, övriga (kommunbidrag)	635	846	762	728	475
Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, flyktingar (externfinansierat)	128		82	82	85
Komvux som anpassad utbildning, genomsnittligt elevantal	100	94	107	100	100

3.5 Samarbeten för att klara nämndens uppdrag och ansvar

Samverkan med andra nämnder

Nämnden prioriterar samverkan, i syfte att förbättra måluppfyllelsen utifrån nämndens grunduppdrag, med andra nämnder inom följande områden 2024

Socialt hållbart Borås

Målområde God start i livet och goda uppväxtvillkor; särskilt fokus på fullföljda studier, språkutvecklande arbetssätt och områdesutveckling Norrby. Samverkar primärt med Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Fritid- och folkhälsonämnden samt Kulturnämnden.

Målområde Förutsättningar för arbete; Vuxenutbildningen är en viktig aktör i målet att alla boråsare ska ha lägst gymnasieutbildning. Samverkan med Arbetstlivsnämnden.

Arbetet med skolfrånvaro

Samverkan med Individ- och familjeomsorgen för att förebygga och åtgärda problematisk skolfrånvaro.

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Särskilt fokus på åtgärder för att fler ungdomar i första hand ska återuppta studier och i andra hand praktik eller aktivitetsstöd. Samverkan med Arbetstlivsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Främja psykisk hälsa

Särskilt fokus på främjande och tidiga insatser i samverkan med Västra Götalandsregionen, samt samtliga berörda nämnder inom ramen för Närvårdssamverkan.

Integrationsuppdraget

Samverkan med Arbetslivsnämnden. Arbetet följs upp genom att nämnden svarar till Arbetslivsnämnden hur vi bedriver vårt integrationsarbete inom ramen för stadens gemensamma program

Tillgänglighetsuppdraget

Samverkan med Sociala omsorgsnämnden.

Närvårdssamverkan

Samverkan med Regionen för utveckling av arbetet med SIP och överenskommelser kring hur gränssnittet mellan verksamheterna ska se ut. Ur skolperspektiv handlar det mycket om att elever inte ska falla mellan stolarna utan få adekvat vård och andra åtgärder vilket leder till ökad måluppfyllelse i skolan.

Arbetet mot hedersrelaterat våld

Samverkan med Arbetslivsförvaltningen och Fritids- och folkhälsoförvaltningen bland annat kring utbildningsinsatser för att bättre uppmärksamma och åtgärda hedersrelaterad problematik.

Akademien

Samverkan med högskolan i Borås kring forskning och utveckling inom pedagogik samt Göteborgs universitet utifrån verksamhetsförlagt lärande (VFU) samt akademisk utveckling. Ett samarbete finns även med högskolan i Borås vad gäller spetsutbildningarna på Sven Eriksonsgymnasiet. Spetsutbildningarna läser exempelvis varsin kurs men samarbetet kan även innehålla gästföreläsningar från högskolan, studiebesök eller medverkan i datainsamling för forskning.

Näringslivet, branschorganisationen

Samverkan kring yrkesinriktade utbildningar och praktik.

Brottsförebyggande rådet

Samverkan med samtliga förvaltningar, Polisen, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF), Borås City och AB Bostäder
Strategisk planering och samverkan som syftar till att gemensamt identifiera behov, ta ställning samt initiera olika trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser och åtgärder. Vidare är det en viktig uppgift att ”hålla ihop” det totala trygghetskapande och brottsförebyggande arbetet i Borås Stad. Arbetet har sannolikt bäring på ökad måluppfyllelse i skolan.

Gruppen för kritiska datum

Samverkan mellan Borås Stads centrum för kunskap och säkerhet (CKS), Polis, Individ- och familjeförvaltningen, Fritid- och folkhälsoförvaltningen och representanter från gymnasieskolorna kring kritiska datum så som skolavslutningarna.

Boråsregionens kommunalförbund

Samverkan med kommunerna i Boråsregionen. Erfarenhetsutbyte kring pedagogiska frågor. Samordning och utveckling av administrativa system för att samverka med näringslivet. Samordning av läsårstider och därmed skolskjutsplanering.

Fristående skolhuvudmän

Samverkan med de fristående skolorna i Borås. Budgetfrågor, fördelningsprinciper, trygghetsfrågor, ungdomarnas programval och erfarenhetsutbyte kring utvecklingsarbete avhandlas i gruppen. Bidrar till en fungerande skolgång för alla elever i kommunen.

4 Kommunfullmäktiges fokusområden

4.1 Ett innovativt Borås med många möjligheter och attraktivt företagsklimat

4.1.1 Arbeta för att ge ungdomar likvärdiga förutsättningar in på arbetsmarknaden.

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområde genom projektet Centrum för ungas entreprenörskap (som också är kopplat till Socialt Hållbart Borås). Centrumet är ett sätt att ge ungdomar i Borås mer lika förutsättningar att skapa kontakter med näringslivet och offentlig sektor för att komma in på arbetsmarknaden.

Syftet med projektet är att:

- visa ungdomar alternativa framtidsmöjligheter
- bidra till att unga får möjlighet att pröva sina idéer
- stärka ungas nätverk
- stärka ungas självförtroende och självkänsla.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämndens uppföljning av Centrum för ungas entreprenörskap kommer initialt att ske genom att följa hur många ungdomar som deltar i aktiviteter. Över tid, när verksamheten är etablerad kommer nämnden även följa effekterna, vilket högst sannolikt också kommer bli en del i uppföljningen inom Socialt Hållbart Borås.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Centrum för ungas entreprenörskap är ett samarbete mellan Borås Stads verksamheter, näringslivet och civilsamhället. Andra viktiga samarbetspartners i Borås Stad är Fritids- och folkhälsoförvaltningen och Kulturförvaltningen.

4.2 Helhetssyn samt samarbete med många aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser

4.2.1 Etablering av ett program för Akademisk utveckling

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Professionsprogrammet är ett karriärsteg som ska bidra till att attrahera och behålla särskilt skickliga lärare i Borås Stad. Utvalda lärare kommer att ges möjlighet att forska på del av sin tjänst. Resultatet av lärarnas forskning är avsedd att gagna nämndens utvecklingsarbeten. Tack vare professionsprogrammet bidrar också nämnden till samarbete med aktörer, exempelvis inom akademien, till att skapa attraktiva arbetsplatser genom den samverkan som sker med akademien utifrån professionsprogrammet.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämndens uppföljning av Akademisk utveckling kommer initialt att ske genom att följa antalet som deltar i programmet. Allt eftersom programmet blir etablerat och får avsedd spridning

kommer uppföljningen utvecklas att också följa upp effekterna. På vilket sätt professionsprogrammet och forskningen ger avstamp i kärnverksamheten blir en viktig fråga för nämnden att följa upp.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Lärosätena är viktiga samarbetspartners för att bidra till fokusområdet genom professionsprogrammet Akademisk utveckling.

Akademisk utveckling bedrivs genom det etablerade samarbetet med Göteborgs universitet och Högskolan i Borås i syfte att attrahera och behålla särskilt skickliga lärare i Borås Stad.

5 Resurser

5.1 Resultat

5.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Summa intäkter	285 693	302 451	327 529	303 800
Summa kostnader	-894 908	-961 255	-980 333	-988 383
Buffert (endast i budget)	0	-6 651	-6 651	-6 915
Nettokostnader	-609 214	-665 455	-659 455	691 500
Kommunbidrag	621 750	665 100	0	691 500
Resultat jämfört med kommunbidrag	12 536	0	6 000	0
Akkumulerat resultat	26 380	26 380		26 380
Nettoinvesteringar	2 200	500		1 000

5.2 Ekonomiska förutsättningar

Omvärldsförutsättningar som påverkar kommunbidraget 2024

Sveriges Kommuner och Regioner skriver i sin ekonomirapport per maj att de ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner blir alltmer påtagliga. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till ett historiskt lågt resultat. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för den ekonomiska utvecklingen.

Till nästa år väntas en svagt ökad efterfrågan i ekonomin med mer optimistiska hushåll i takt med att inflationen och ränteläget faller tillbaka. SKR bedömer att resultaten återhämtas under 2025 och 2026.

Än så länge har sysselsättningen inte dämpats i Sverige. Men SKR räknar med att arbetsmarknaden försvagas ytterligare något. Arbetslösheten bedöms tillfälligt öka till 9,0 procent 2024 innan den faller tillbaka. Att arbetsmarknaden håller emot gör att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl, trots lågkonjunkturen. Skatteintäkterna ökar nominellt med 4,3 procent 2023 och 4,0 procent 2024, för att sedan öka ytterligare när arbetsmarknaden återhämtar sig. I realiteten utvecklas emellertid inte skatteunderlaget i linje med prognos. I år beräknas skatteunderlaget minska realt med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Det är första gången sedan 2004 som skatteunderlaget urholkas i reala termer. Nästa år sker knappt någon förstärkning alls, då skatteunderlaget endast ökar realt med 0,2 procent. Under förutsättning att inflationen går ner under inflationsmålet i juni 2024 sker dock en relativt kraftig förstärkning av det reala skatteunderlaget 2025, med 4,5 procent.

Denna bild av kommunernas ekonomiska utveckling kommande år kompletteras av Konjunkturinstitutet som i sin marsrapport gör i stort sett samma konstateranden som SKR.

Sammantaget kommer budgetår 2024 att medföra ekonomiska utmaningar som måste hanteras väl avvägt för att inte urholka kärnverksamheten och på så sätt påverka nämndens goda måluppfyllelse på ett negativt sätt. Ekonomin, det demografiska trycket med ökande ungdomskullar till gymnasieskolan, kompetensförsörjningsutmaningen och utbildningsskulden från pandemin kommer utmana verksamheterna. Det är viktigt att upprätthålla en fortsatt god ekonomisk hushållning och strikt ekonomisk styrning för att hantera kommande år.

Statsbidrag

En betydande del av nämndens totala omsättning (drygt 15%) består av riktade statsbidrag. Sammanställningen i tabellen nedan är baserad på senaste specificering av vissa riktade statsbidrag från SKR, samt Skolverkets statsbidragskalender. Det är viktigt att följa dessa intäkter för att undvika att ordinarie verksamhet byggs på kortsiktig finansiering. I tabellen är de mindre statsbidragen utlämnade (exempelvis lovskola, förstärkning elevhälsa, fjärde tekniskt år).

Statsbidrag [tkr]	Riktad	2022	2022	2023	2024	2025
<i>(SKR specificering riktade statsbidrag)</i>		<i>budget</i>	<i>utfall</i>	<i>prognos</i>	<i>budget</i>	<i>bedömning</i>
Lärlönelyft	Alla	8 400	9 200	8 400	9 000	9 000
Karriärstjänster (1:e lärare)	Alla	4 100	4 600	4 700	4 600	4 600
Behörighetsutb. yrkeslärare	Alla	1 800	2 660	1 500	1 500	1 500
Läroassistenter	Alla	800	1 750	1 800	1 500	1 500
Etableringsersättning *	Alla	9 100	8 100	8 000	7 000	6 000
Skolmiljarden	Alla	aviserat	7 300	avslutat	avslutat	avslutat
Fjärde tekniskt år	GY	2 000	1 150	2 750	2 300	2 300
Lärling (98% går till företagen)	GY	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Introduktionsprogrammet	GY	300	avslutat	avslutat	avslutat	avslutat
Speciallärare	GY			aviserat	aviserat	aviserat
Yrkehögskola	VUX	18 000	21 000	20 700	20 000	20 000
Lärcentrum	VUX	2 230	2 230	2 230	osäker	osäker
Yrkesvux	VUX	96 000	82 000	75 000	70 000	70 000
Totalt		150 730	146 990	132 080	122 900	121 900

* = Etableringsersättningen betalas ut av Migrationsverket till Arbetslivsförvaltningen, som ger en del till gymnasiets språkintrouktion och vuxenutbildningens sfi. Arbetslivsnämnden har aviserat en sänkning av etableringsersättningen för språkintrouktionen i gymnasieskolan.

- Nytt om statsbidrag

Regeringen har aviserat att bidraget för lärlönelyftet blir kvar ett tag till. Nya riktade statsbidrag till speciallärare och läromedel är aviserade, dock osäkert vad som kommer gymnasieskolan till del.

Preliminär beräknad ekonomisk ram för 2024

Ingående budgetram från 2023 (inkl uppräknings för löneöversyn kommunals avtalsområde och kompensation för ökade lokalkostnader): 667,3 mnkr.

De procentsatser som används i kalkyleringen för att räkna upp de ekonomiska ramarna i budget 2024

är 3,3 % för personalens löneökningkostnader och 1,8 % för övriga kostnadsökningar. Detta höjer budgetutrymmet för samtliga verksamheter med 18,4 mnkr.

Volymjusteringen för befolkningsunderlaget gällande gymnasieåldrarna, gruppen 16 – 19 år, ger en ökning på 2,49 %, vilket höjer ramen med 12,5 mnkr.

Nämnden ska i planeringsförutsättningarna beskriva ett effektiviseringskrav på 1%, vilket *sänker* ramen med 6,7 mnkr.

Detta ger en preliminär grundram på **691,5 mnkr** för budgetår 2024.

Budgetdisponeringar 2024

Enligt beslut i kommunfullmäktige skall 1 % av tilldelad ram avsättas till i en central buffert för oförutsedda händelser, vilket innebär ca 6,9 mnkr.

Uppräkningen för löne- och kostnadsökningar tillfaller samtliga verksamheter och volymjusteringen för befolkningsunderlaget tillfaller gymnasieskolan.

Förväntade löneökningar kommer i budget 2024 beräknas med 3,3 % för samtliga personalkategorier från och med april 2024 (månadslön räknas upp i budget 2024 med 2,5% $(3,3 / 12) * 9$).

Personalomkostnadspålägget ökade exceptionellt under 2023 och Sveriges Kommuner och Regioner beräknar att det blir en ökning även 2024. Beskedet nu är en ökning med 1,22 procentenheter vilket innebär att PO-pålägget hamnar på 46,40 % (jfr 45,18%). Den fortsatta ökningen förklaras av höjda pensionsavsättningar på grund av ökat prisbasbelopp som skrivs upp på grund av inflationen. Detta får till konsekvens att personalkostnaden kan öka nästan 4,8 mnkr för nämnden, Nämnden förutsätter att det ges kompensation för detta, när de definitiva budgetramarna för 2024 tas fram.

Den interna lokalhyran kommer öka med 4 %. Den höga ökningen beror framförallt på den förändrade prisbilden för energin och högre räntekostnader. En generell kompensation ges i och med uppräknningen för prisökningar på 1,8 % i ramen, därutöver räknar nämnden med att mellanskillnaden (2,2%) kompenseras i kommunbidraget, vilket innebär ca 1,7 mnkr.

Den interna räntan i Borås stad beräknas bli 2,5% (jfr 1,25%). Räknat på de inventarieinvesteringar som nämnden har kapitalkostnader för, ger det en kostnadsökning på ca 0,1 mnkr.

Enligt preliminära besked från Borås Stads Dataservice kommer IT-kostnaderna öka nästa år på grund av världsläget och en svag krona (priser inom IT baseras i allmänhet på dollarkursen). Den generella kompensationen för prisökningar på 1,8 % kommer inte täcka upp dessa kostnadsökningar fullt ut. Nämndens verksamheter använder IT i mycket hög utsträckning, såväl bland personal som för eleverna. Detta innebär en kostnadsökning på ett par miljoner som är svår att påverka för verksamheterna, vilket kommer ge ekonomiska utmaningar att hantera under 2024.

Ekonomiska planeringsförutsättningar för att hantera budgetår 2024

Följande utgångspunkter är viktiga för förvaltningens ekonomistyrning

- Kontroll på verksamheternas organisationer så att de är rätt dimensionerade för att möta budgetår 2024
- God kontroll på intäkter
- Kontroll på lokalkostnaderna
- Följa utvecklingen av efterfrågan på studieplatser inom Vuxenutbildningen

Arbetet med den så kallade utbildningsskulden och relationsskulden för att upprätthålla en god måluppfyllelse för våra elever under pandemin, har präglat de senaste åren. Även om pandemin klingat av är verksamheterna fortsatt påverkade och arbetar fortfarande hårt för att hålla elevernas måluppfyllelse på en fortsatt god nivå och att kunna garantera alla elever likvärdiga möjligheter att lyckas i skolan.

Nämndens arbete med ungdomarna inom det Kommunala Aktivitetsansvaret innebär att behovet av anpassade platser i skolan för dem som motiveras till studier ökar. Det är dyrare platser i IM-organisationen och externt köpta platser som kan skapa dessa förutsättningar och de individuella

anpassningarna för dessa ungdomar kräver resurser. Utifrån uppdraget som välfärdsleverantör och utifrån samhällsperspektivet är ett framgångsrikt arbete med KAA fortsatt viktigt för hela staden.

Beslutet om att upprätthålla ett brett programerbjudande som fattades i samband med budget 2012 är strategiskt betydelsefullt för gymnasieskolan. Samtidigt som det är av största vikt att attrahera ungdomarna till samtliga kommunala gymnasieskolor och erbjuda ett brett utbud, ser vi att den ekonomiska effektiviteten minskar när vi har flera klasser med relativt liten storlek. Detta är en ekonomisk utmaning som behöver hanteras inom de av nämnden beslutade resursfördelningsprinciperna för gymnasieskolan.

Effektiviseringskravet

Om kommunfullmäktige i beslutet om budget 2024 fastställer nämndens effektiviseringskrav på 1% innebär det att en handlingsplan för ekonomi i balans som omfattar 6,7 mnkr måste upprättas. En sådan handlingsplan skulle kunna innebära att upp till 11 årsarbetare hamnar i omställning. Men mot bakgrund av att nämnden nyligen genomfört större anpassningar under en treårsperiod avser nämnden upprätta en handlingsplan som innebär följande strategi. Budget 2024 läggs i balans, efter att budgeten fastställts tar nämnden beslut om att ianspråkta nämndens buffert på 1% för att lösa upp anpassningarna för budgeten i balans. Som riskhantering för oförutsedda händelser som kan påverka ekonomin under 2024 räknar nämnden med att i samband med det bokslutet kunna framställa om ianspråktagande av det ackumulerade resultat som byggts upp senaste året.

Sammanfattning, behov av medel utöver uppräknad ram 2024

- För att inte de fortsatt ökande kostnaderna för PO-pålägget på ca 4,8 mnkr ska urholka kärnuppdraget räknar nämnden med kompensation för detta i kommunbidraget.

5.3 Verksamhet 2024

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Central administration				
Intäkt	644	696	696	716
Kostnad	-22 295	-23 671	-23 671	-24 155
Nettokostnad	-21 651	-22 975	-22 975	-23 439
Politisk verksamhet				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	-1 116	-1 275	-1 275	-1 299
Nettokostnad	-1 116	-1 275	-1 275	-1 299
Gymnasieskola				
Intäkt	153 205	166 740	166 740	162 240
Kostnad	-628 431	-664 150	-664 250	-682 030
Nettokostnad	-475 226	-497 410	-497 510	-519 790
Vuxenutbildning				
Intäkt	120 249	127 365	126 500	127 365
Kostnad	-205 351	-224 042	-223 177	-225 998
Nettokostnad	-85 102	-96 677	-96 677	-98 633
Anpassad gymnasieskola				
Intäkt	10 073	11 578	11 578	11 579
Kostnad	-35 340	-50 913	-50 778	-51 802

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Nettokostnad	-25 267	-39 335	-39 200	-40 223
Naturskola				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	-446	-500	-500	-510
Nettokostnad	-446	-500	-500	-510
Insatser enligt LSS				
Intäkt	1 522	1 900	1 900	1 900
Kostnad	-1 928	-2 577	-2 577	-2 591
Nettokostnad	-406	-677	-677	-691
Buffert				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad		-6 651	0	-6 915
Nettokostnad	0	-6 651	0	-6 915
Totalt				
Intäkt	285 693	308 279	307 414	303 800
Kostnad	-894 907	-973 779	-966 228	-995 300
Nettokostnad	-609 214	-665 500	-658 814	-691 500

5.3.1 Central administration, politisk verksamhet och buffert

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens politiska verksamhet fortlöper enligt den beskrivning som ges under avsnitt 3. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens centrala administrations mål och uppdrag utöver det löpande arbetet är:

- Stödja arbetet enligt den reviderade Bildningsstaden Borås, i syfte att förbättra och utveckla verksamheterna.
- Stödja arbetet med nämndens bidrag till de fokusområden som Kommunfullmäktige beslutat.
- Leda och styra arbetet med de gemensamma, prioriterade utvecklingsområdena.
- Fortsätta arbetet med kvalitativa kunskapsuppföljningar och undersökningar för utvärdering av skolornas sociala och pedagogiska klimat.
- Fortsatt leda arbetet med framtidens gymnasieskola och anpassade gymnasieskola.

Utöver ovan punkter finns en mer omfattande lista med prioriterade uppdrag till förvaltningen. Prioriteringen har gjorts i dialog mellan förvaltningen och nämnden.

Budgetförutsättningarna inför 2024 avseende nämnd och central administration bedöms vara oförändrad jämfört med innevarande års budget. En avsättning för central buffert på 1 procent av ramen budgeteras på ett centralt ansvar. Syftet är att denna buffert ska användas för risker som är svåra att förutse i budgeteringen, framförallt när det gäller negativa förändringar på köpta-sålda platser.

5.3.2 Gymnasieskola

Gymnasieskolorna har arbetat fram utvecklingsplaner som utgår från nämndens övergripande utvecklingsplan Bildningsstaden Borås 2022-26. Arbetet med framtagningen av verksamheternas egna utvecklingsplaner har utgått från och involverat all personal i verksamheterna. På grund av den hämmande påverkan pandemin hade på utvecklingsarbetet och att det funnits delar i tidigare planer som inte kunnat realiseras har detta arbetet uppfattats som mycket välkommet i verksamheterna.

Gemensamt för gymnasieskolorna är att de arbetar med det närvarofrämjade arbetet inom ramen för skolornas respektive utvecklingsplaner. Samtliga gymnasieskolor har lämnat utrymme i sina utvecklingsplaner till arbete med de nya reformerna som kommer påverka skolorna de närmaste åren.

Fullföljda studier

Förvaltningen tillfrågades av SKR under tidig vår 2023 om att delta i projektet fullföljda studier (UP2) som startar i maj 2023 och som kommer att pågå fram till och med maj 2025. Två ansvariga har utsetts som förvaltningens representanter. År 1 av projektet består av utbildningar och år 2 av projektet består av praktiskt tillämpande av utbildningen. Förvaltningen kommer att hålla nämnden informerad kring projektet under projektiden.

Utmaningar utifrån nya reformer

I skolchefens rapport som lämnades till nämnden i april 2023 framgick exempel på utmaningar vad gäller införandet av reformerna grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogram och ämnesbetyg. Kort sammanfattat innebär dessa utmaningar:

- Inom verksamheterna finns en oro kring att lärare kommer att behöva söka om sina behörigheter och att det kan bli stökigt innan det är klarlagt vilka lärare som har fått vilka behörigheter. En särskild oro finns för om yrkeslärare kommer få samma behörigheter som tidigare.
- Oro över ökade ekonomiska kostnader utifrån att det kommer behövas nya läromedel och eventuellt nytt material i samtliga ämnen som berörs av ämnesbetygsreformen.
- Inom reformen för grundläggande högskolebehörighet ses svårigheter att planera organisationen utifrån att undervisningsgrupper (exempelvis individuellt val) kan initieras, startas och sedan tömmas på elever när eleven får möjlighet att välja bort grundläggande behörighet och ändå uppnå krav till yrkesexamen.
- Kommande läsår kommer elever på yrkesprogram inom gymnasieskolan läsa utifrån olika styrdokument för olika årskurser. I samtliga verksamheter kommer lärarna att undervisa i två olika reformer fram till 2030.
- Det ses ett behov av förstärkning av lärare i svenska och engelska. Detta bedöms bli kostsamt. Detta är en gemensam utmaning för riket och efterfrågan på lärare inom dessa bedöms vara hög.
- Det ses en risk att införandet av reformerna kommer att leda till ökad rörlighet bland eleverna. För grundläggande högskolebehörighet grundar sig oron i att det kan ske en ökning av elever som väljer att avbryta sina studier på grund av den högre belastningen som att läsa fler kurser leder till. Inom ämnesbetygsreformen ses en risk utifrån att elever kan komma att hoppa av kurser om det finns risk för dåligt betyg vilket skapar utmaningar inom planering och organisering av verksamheten.

Inom förvaltningen pågår arbetet med att planera för och underlätta implementeringen av reformerna. I Skolchefens rapport konstateras också att det finns önskemål om att möjliggöra ett förvaltningsövergripande samarbete utifrån implementeringen av ämnesbetygsreformen. Detta kommer förvaltningen arbeta och planera för med start för samarbetet hösten 2023

Prognos antal elever inför kommande läsår 2023/2024

Utifrån höstbetygen och grundskolerektorernas prognos i februari gör grundskolan skattningen att ca 220 elever inte kommer att nå behörighet till nationellt program. Det innebär en ökning av obehöriga elever jämfört med tidigare år och förvaltningen behöver också ta höjd för tillkommande elever på grund av inflyttningar och tidigare avbrott (från KAA-registret) som söker plats på Introduktionsprogrammen. Detta gör att förvaltningen bedömer att det kommer att vara en ansträngd mottagningsorganisation på programmet hösten 2023. Erfarenheten från förra hösten ger att elevökningen sker framför allt på Introduktionsprogrammets individuella alternativ, då det är svårbedömt hur många av de obehöriga eleverna som kommer att söka platser på programinriktat val (IMV) och hur många av platserna som kommer att fyllas av elever från andra kommuner.

Avbrott

Omsättningen av elever på introduktionsprogrammet är fortsatt hög. En stor andel av avbrotten kan förklaras av byte av studieväg, flytt eller att ungdomen väljer att avbryta studier på grund av arbete. Förvaltningen samverkar med grundskolan för att utveckla arbetet med övergångar mellan grundskolan och introduktionsprogrammet.

Pågående utvecklingsarbete

Förutom att rektorerna inom IM-nätverket har fokus på ökad samverkan mellan gymnasieskolorna och mellan gymnasieskolan och grundskolan, har de jobbat med att utveckla kvalitetsarbetet, bland annat genom att ta fram statistik och göra analys av avbrotten. Förhoppningen är att förvaltningen ska kunna identifiera behov, strategier och nyckelfunktioner för att behålla fler ungdomar i utbildning.

Under 2023 har Bäckängsgymnasiet genomfört ett pilotförsök med att erbjuda ungdomar som av olika anledningar inte har kunnat medverka i den ordinarie undervisningen, undervisning via distans. Försöket har genomförts småskaligt, där sju-åtta elever kan undervisning i form av digitala lektioner i ett ämne. Huvudmannen har gjort en ansökan till Skolinspektionen om att få bedriva distansundervisning som stöd från och med hösten 2024 och väntar på beslut för ansökan.

Kommunala aktivitetsansvaret

Borås Stad har enligt skollagen en skyldighet att hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Borås Stad ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis praktik. Aktivitetsansvaret gäller året runt och får inte begränsas till skolverminerna eller liknande. Borås Stad ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och insatserna måste dokumenteras.

Enheten som inom Borås Stad arbetar med ungdomarna i Kommunala Aktivitetsansvaret (KAA) bedriver stadens viktiga arbete med uppföljning och insatser för ungdomarna (mellan 16 och 20 år) som varken studerar eller arbetar, består av medarbetare från Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetslivsförvaltningen och Individ- och familjeomsorgsförvaltningen.

KAA-enheten arbetar efter målsättningen att kännedomen om ungdomarna i registret ska vara 100 procent. Det tillkommer och försvinner dagligen ungdomar i och ur registret så att uppnå och bibehålla 100 procent kännedom är i princip omöjligt. Enheten kontaktar samtliga ungdomar via telefon eller via brev och gör som sista insats hembesök. Dessutom sker regelbunden uppföljning efter första kontakt. Enhetens kännedom om individerna ligger på 97-98 procent.

En av de viktigaste insatserna som KAA-enheten har till sitt förfogande är att erbjuda praktik som efter någon månad kan övergå i en av Borås Stad betald ungdomsanställning. Ungdomsanställningen är förvisso begränsad i tid men innebär ändå en arbetslivserfarenhet som kan noteras på ett CV och också, då och då, leda till en vidare anställning på praktikplatsen.

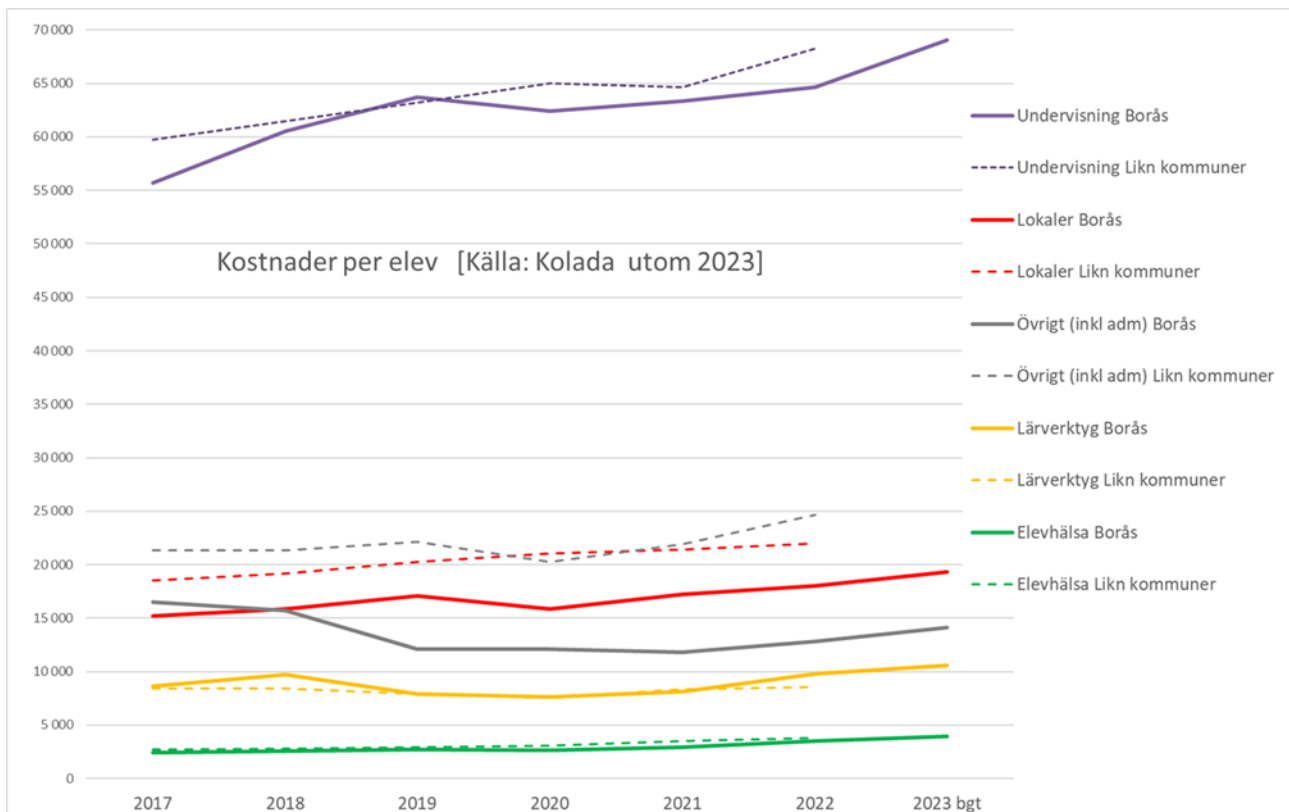
Antalet ungdomar i registret minskade i stadig takt sedan enheten tillsattes 2019 men från och med hösten 2022 ses en ökning av inflödet av ungdomar.

Gymnasieskolan, ekonomi

Gymnasieskolan är den största verksamheten i nämndens ansvarsområde vilket innebär att det är av störst vikt att följa kostnadsutvecklingen här eftersom det har den största påverkan på nämndens totala ekonomi. Här råder osäkerhet eftersom antalet köpta-sålda platser kan förändras på kort tid, vilket får stort genomslag på ekonomin.

Kostnadsläget i Borås Stads gymnasieskola är lägre i relation till riket (senast tillgänglig statistik). De senaste årens anpassningar har bidragit till att öka skillnaden mellan Borås egna skolor och jämförande graf för riket. De senaste årens resurstillskott till gymnasieskolan gör att gapet minskar.

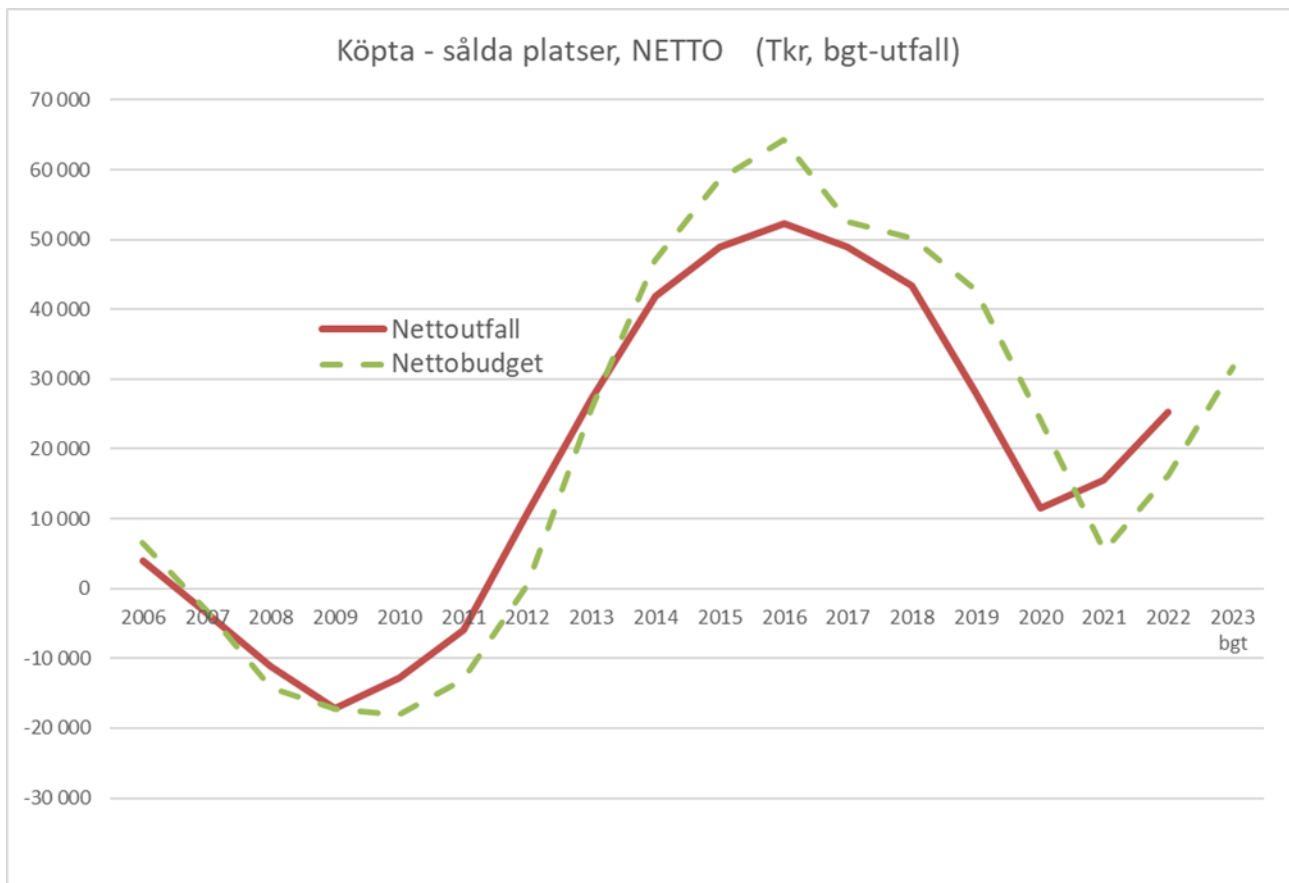
När måttet bryts ner till de olika kostnadsslagen i gymnasieskolan är det tydligt att resurserna som läggs på undervisning är i paritet med likande kommuner.

Grafen ovan visar kostnadsutvecklingen per elev i de olika kostnadsslagen över tid. Materialet är hämtat från den nationella databasen Kolada och de streckade graferna är jämförbara kommuner enligt "Kolada-urval".

- Administrationskostnaden, som ingår i Övrigt, ligger på en betydligt lägre nivå än andra jämförbara kommuner och ligger efter anpassningsåren på en stabil nivå.
- Lokalkostnaden ligger i jämförelse med andra kommuner på en låg nivå. Denna kostnad kommer öka betydligt de närmaste åren på grund av utbyggnad.
- Kostnaden för lärarledd undervisning ökat stabilt och följer utvecklingen i liknande kommuner. Utvecklingen kan förklaras av riktade satsningar till lärarlöner och att kärnverksamheten har prioriterats.
- Elevhälsan har legat på en stabil nivå över åren, och har inte påverkats av de senaste årens anpassningar.

När det gäller köpta platser, framförallt elever hos fristående huvudmän i Borås har nivån legat stabilt, för att senaste året vända nedåt. I samband med att budget 2021 gjordes fanns det information hos Skolinspektionen om aviserade etableringar i Borås, under året. Förutom utökning av program på befintliga skolor hade en huvudman planer för en etablering av en helt ny skola i Borås. Därför togs det höjd för detta i budgeteringen, men ingen av de aviserade etableringarna blev av, vilket förklarar skillnaden mellan budget och utfall 2021. Dessa faktorer är mycket svåra att prognosticera i samband med att budget upprättas, vilket gör att avvikelser kan uppstå sent på året.

Den största ekonomiska risken jämte kortsiktiga statsbidrag är förändringar på köpta-sålda platser.

I ett tioårigt perspektiv har Borås Stads kommunala gymnasieskola lockat eleverna, vilket gett ett positivt netto i budgeten för köpta-sålda platser som gynnat den egna gymnasieskolan. Från en toppnivå 2016 har dock läget förändrats kraftigt, vilket varit en bidragande orsak till anpassningarna inom den egna gymnasieskolan de senaste tre åren. Baserat på den senaste informationen om icke realiserade etableringsplaner hos fristående huvudmän och på att fler elever från andra kommuner återigen söker sig till vår gymnasieskola är budgeteringen för kommande år ett mer positivt netto.

Gymnasieskolan, elevunderlag och lokaler

Baserat på framtida befolkningsunderlaget som påvisar en ökning av ca 80 elever ända fram mot slutet av 2020-talet och den politiska överenskommelsen om framtidens gymnasieskola och anpassade gymnasieskola gjorde nämnden under 2022 en framställan om utökning av de skolor som har högst högttryck - Bäckängsgymnasiet och Sven Eriksonsgymnasiet.

Övriga mindre lokalanpassningar sker genom löpande framställningar till Lokalförsköningen under året. De sker framförallt inom ramen för en särskilt avsatt investeringsbudget hos Lokalförsköningsnämnden.

En avgörande faktor för att dimensionera gymnasieskolornas framtida kapacitetsbehov är förutom befolkningsunderlaget hur gymnasieprogrammen är strukturerade på våra skolor. Ungdomarnas intresse för de olika programmen tenderar att förändras över tid, detta har en direkt påverkan på lokalanvändningen och lokalbehoven. Detta faktum, tillsammans med det faktum att kommunens ansvar att erbjuda gymnasieskola i händelse av att en fristående aktör väljer att lägga ned verksamheten i staden gör att det är rimligt att det finns marginal i skolornas kapacitet att ta emot elever.

På **Almäsgymnasiet** planeras mindre lokalanpassningar i år för att uppgradera lokaler för metodkök till restaurangutbildningarna såväl för gymnasieskolan som för Vuxenutbildningen och lokaler till hantverksprogrammet inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist.

För **Bäckängsgymnasiet** har förvaltningen, i linje med nämndens uppdrag, sett över hur de ökande lokalkostnaderna kan hanteras och ett omtag har gjorts i projektet för campus Bäckäng och en ny projektering är påbörjad med målsättningen att finna effektiva lokallösningar och en hållbar lösning för skolrestaurangen.

Projektet med utbyggnaden på **Sven Eriksonsgymnasiet** löper på med något fördröjd tidplan. Bedömningen är att det blir färdigställt ett par månader efter ursprunglig tidsplan. Men det finns en kontinuerlig dialog mellan förvaltningen och Lokalförsörjningen gällande hanteringen av eventuella förseningar i projektet och skolan kommer hantera elevunderlaget tills hela projektet är klart.

För **Viskastrandsgymnasiet** kommer mindre lokalanpassningar genomföras för el- och energiprogrammet.

5.3.3 Vuxenutbildning

Anpassning till minskade volymer

Vuxenutbildningens alla nivåer noterar ett minskat söktryck i takt med att arbetsmarknaden har förändras. Färre elever än tidigare är sökare utbildning och förändringarna är omfattande. För yrkesvux del leder minskade volymer till minskade statsbidrag, men i motsvarande mån mindre kostnader. För utbildningar som bedrivs i egen regi kan det dock ändå innebära ekonomisk risk om inte verksamheten anpassas. Utbildningen anpassas under året utifrån de minskade volymerna. I och med att situationen på arbetsmarknaden kan svänga är det svårt att förutse hur länge den minskade volymen kommer att hålla i sig.

Förutom minskade volymer innebär denna förändring ett större fokus på elever som står långt från arbetsmarknaden. Det är oftare elever med kort eller ofullständig tidigare utbildning som står utanför arbetsmarknaden. Där finns vanligen ett större behov av lärarledd undervisning, samverkan med andra inblandade myndigheter och resursteam (speciallärare, specialpedagog, kurator). Att utveckla både det generella stödet till alla elever och mer riktat stöd till elever i behov av större insatser är en viktig del av Vuxenutbildningens utvecklingsplan.

Yrkeshögskolans ambition är att fortsätta växa, vilket också är i linje med nämndbeslut. Ansökningar om både längre och kortare utbildningar lämnas in till Myndigheten för Yrkeshögskolan årligen. Det har dock skett en minskning på nationell nivå vad gäller andelen beviljade utbildningar och utbildningarna har inte kunnat utökas som planerats. Västra Götalandsregionen ser för närvarande över hur platser fördelas inom regionen och vilka konsekvenser det får.

Förändringar och osäkerheter i omvärlden

Förändringar i regionens arbetsmarknad förväntas påverka utbildningsbehovet framöver. Möjlig etablering av en batterifabrik i Lockryd är exempel på en större förändring, som potentiellt kan påverka kompetensbehovet dramatiskt. Vuxenutbildningschefen ingår i Boråsregionens kompetensråd och har regelbunden kontakt med näringsliv och utbildningschefer regionen i frågor om hur arbetsmarknadens behov utvecklas.

För närvarande är bedömningen att verksamheten inte påtagligt påverkas av flyktingmottagande som en följd av kriget i Ukraina.

Ändrade regleringar för planering och dimensionering påverkar yrkesvux

Förändrade regleringar vad gäller planering och dimensionering ställer ökade krav på regional samverkan. Avtalet om yrkesvux revideras därför. En viktig förändring är att invånare ska kunna söka till alla de utbildningar som finns i samverkansområdet. Detta innebär att kommuner inte längre kommer att kunna erbjuda vårdutbildning till enbart egna kommuninnevånare inom yrkesvux. Detta har inte så stor påverkan på Borås Stad, men kan komma att påverka andra kommuners möjlighet att bedriva utbildning, om många söker sig till utbildningar i Borås.

Regionala planeringsunderlag för dimensionering av yrkesutbildningen tas fram av Västra-Götalandsregionen och där ska Boråsregionen bidra med underlag. Dessa lämnas till Skolverket för sammanställning. Detta kan påverka statsbidragets storlek.

Upphandling av utbildning

En ny upphandling för de sfi på entreprenad, samt för gymnasial teoretisk distansutbildning genomförs. Detta förväntas leda till något ökade kostnader för upphandlad sfi. För gymnasiala teoretiska utbildningar går det inte att avgöra om prisbilden kommer att påverkas. Eventuella leverantörsbyten kan komma att innebära att fokus behöver läggas på en väl fungerande övergång.

Utvecklingsplan

Vuxenutbildningen har en utvecklingsplan med utgångspunkt i *Bildningsstaden Borås*. Tre övergripande utvecklingsområden är identifierade:

- *Meningsfull och begriplig undervisning för alla elever*

Utvecklingsområdet handlar i huvudsak om den ordinarie undervisningen och hur skolan ger lärare möjlighet att utveckla sin undervisning.

- *Rätt stöd i rätt tid*

Utvecklingsområdet handlar om hur vi ser till att alla elever har möjlighet till en realistisk och väl avvägd studieplan som passar ihop med livssituationen i övrigt och hur vuxenutbildningen tillgängliggör det stöd som finns på skolan. Det handlar också om vilket stöd i form av mer anpassad utbildning skolan erbjuder för elever som har behov av mer omfattande insatser.

Här finns potential för utvecklad samverkan med gymnasieskolan och verksamheten ansöker om stöd från SKR för projektet Fullföljda studier, där målgruppen är elever som inte klarat gymnasiet eller riskerar att inte klara gymnasiet. Vuxenutbildningen deltar även i uppsökande arbete på Norrby inom ramen för socialt hållbart Borås.

- *Praktik för alla*

Utvecklingsområdet handlar om att utveckla samarbetet med arbetslivet för att säkra tillgången på praktikplatser med en hög kvalitet. Här ingår även att se till att det finns tillräckligt med praktikplatser för personer som står särskilt långt från arbetsmarknaden. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens verksamhetschefer påbörjar ett arbete med att skapa en plattform där arbetsgivare och skola möts med syfte att säkerställa:

- Ett utbud som motsvarar arbetslivets behov.
- Tillgång till praktikplatser av hög kvalitet

Vuxenutbildningen, ekonomi

Vuxenutbildningens ekonomiska ramtilldelning bygger på en nivå som uppräknats med sedvanliga index genom åren (löne- och kostnadsökning). Nivån har också förändrats vissa år på grund av satsningar, neddragningar och effektiviseringskrav, vilket gör det omöjligt att fastställa en normerande utgångsnivå, eller grundnivå för Vuxenutbildningens resurstilldelning. En riksomfattande norm liknande riksprislistan för gymnasieskolans nationella program finns inte för vuxenutbildningen. Det finns dessutom risker i att använda nationella nyckeltal för jämförelse, då det kan skilja sig åt hur olika kommuner rapporterar sin verksamhet.

Trenden över tid är att efterfrågan på Vuxenutbildningens utbud ökar när konjunkturen i samhället går ner. När arbetslösheten ökar tenderar fler att söka sig till någon form av utbildning, ofta i Vuxenutbildningens regi. Nuvarande läge med inflation har dock inneburit att man drar sig för att studera och sätta sig i skuld.

I budget 2022 fick Vuxenutbildningen en ramökning på 7 mnkr för att möta upp resursbehovet inför en prognosticerad elevökning till de ramfinansierade och rättighetslagstiftade delarna av Komvux. Denna tillströmning av elever har fördröjts framförallt på grund av att arbetsmarknaden förändrats i positiv riktning, vilket innebär att fler har jobb och färre söker sig till Vuxenutbildningen jämfört med vad de nationella prognoserna pekade på då beslutet fattades.

Verksamheten har däremot andra kostnadsökningar som gjort att ramökningen behövts för:

- Ambitionsökningen md införandet av 23-timmarsvecka och yrkesspår inom sfi är

- kostnadsdrivande i storleken 1 mnkr
- Beslutet att behålla yrkesutbildning med textil inriktning i egen regi med ett högt kostnadsläge som inte täcks upp av statsbidrag är kostnadsdrivande i storleken 1,5 mnkr
- Ökade kostnader för Folkhögskolan som bedriver sfi som egen huvudman i storleken 1 mnkr.

Det innebär att hälften av ramtillskottet behövs i verksamheten av goda skäl, men resten är till för att i ett längre perspektiv ha egen kapacitet att möta en eventuell elevtillströmning. I och med att situationen på arbetsmarknaden kan svänga och andra reformer som an påverka, är det svårt att förutse hur länge den minskade volymen kommer att hålla i sig, vilket innebär att den ekonomiska styrningen av Vuxenutbildningen är avgörande för att inte bygga upp en obalans

Vuxenutbildningen. lokaler

Projektet Fabriksgatan 11 för Vuxenutbildningen har fördröjts på grund av omtag i projekteringen med anledning av försenat bygglov. Planerat färdigställande till december 2023 med inflyttning 2024. Lokalförsörjningsnämnden omförhandlar hyresavtalen för lokalerna på Simonsland, för att täcka dels ett kortsiktigt behov (till Fabriksgatan 11 är färdigställda) och dels det långsiktiga behovet för Yrkeshögskolans behov.

5.3.4 Anpassad gymnasieskola och insatser enligt LSS

Alla tre enheter inom anpassad gymnasieskola är delaktiga i arbetet med framtagandet av den nya utvecklingsplanen. Förutom fokusområdena i Bildningsstaden; det goda lärandet, värdegrund och kvalitetsarbete har anpassad gymnasieskola även valt fokusområdet självständighet – dag 1 år 5, som ett primärt mål.

Utöver dessa utvecklingsområden har ledningen identifierat att det finns ett stort behov av att arbeta med att stärka kompetensen kring digitalisering. Anpassad gymnasieskolas ledning kommer ta nya tag med digitaliseringsplan och planera för insatser för all personal och för elever. Eleverna ska förstå och lärarna ska ha kompetens i digitaliseringens betydelse i samhället. Eleverna behöver lära sig att hantera de områden som är viktiga för dem under skoltid, APL, praktik och efter studenten. En IKT-pedagog är anställd sedan augusti 2022 för att säkerställa att kompetensen sprids till både pedagoger och elever.

Antagning

Det prognostiserade elevantalet till årskurs 1 år 2024 är i dagsläget följande:

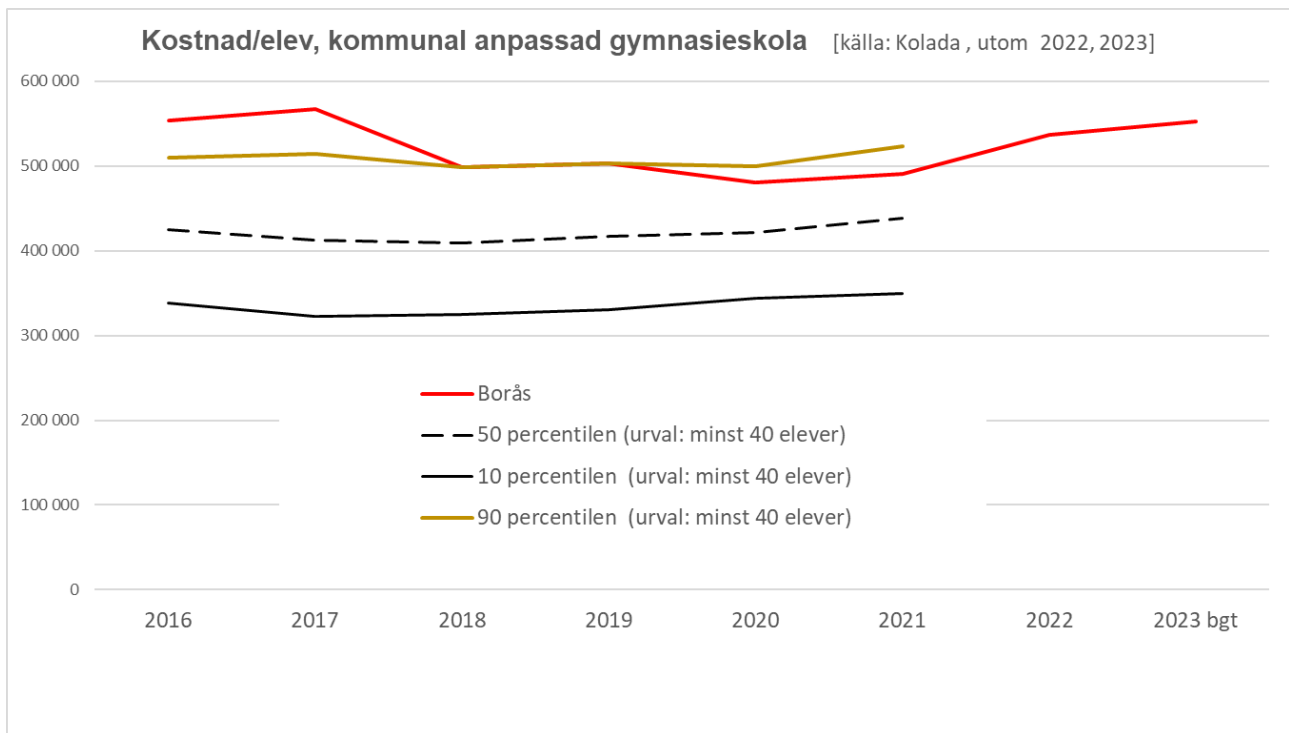
- Nationella programmen - 32 elever,
- Individuella programmet - 8 elever

Totalt 40 ansökningar varav 14 elever folkbokförda i annan kommun. Den prognostiserade ökningen av elever i år 1 ställer helt andra krav på iordningställandet av två klassrum som i dagsläget inte finns. En utökad och mer effektiv yta är fortfarande prioriterat.

Anpassad gymnasieskola, ekonomi

Verksamheten har genomfört en omorganisering och sammanfört enheten som tidigare låg under Viskastrandsgymnasiet till att nu ligga under gymnasiechefen för anpassad gymnasieskola och en rektor har tillsatts för enheten. Denna förändring skapar goda förutsättningar för det fortsatta utvecklingsarbetet för skolformen, samtidigt som enheten drar nytta av nära samverkan med de program som Viskastrandsgymnasiet erbjuder på Viaredsenheten.

Anpassad gymnasieskola ligger i ett jämförelsevis högt kostnadsläge sett till kostnad per elev i ett nationellt perspektiv. Om man med hjälp av Kolada väljer ut de kommuner som har en anpassad gymnasieskola med minst 40 elever och en andel av det Individuella programmet som liknar Borås, ligger Borås stads anpassade gymnasieskola i ett högt kostnadsläge.

Mättet kostnad per elev publiceras i statistikdatabasen Kolada påföljande år under vecka 38, vilket innebär att mättet för 2022 är ett beräknat mått och för 2023 är det ett budgeterat mått.

Eftersom elevantalet i skolformen inte är så stort, men kostnad per elev är relativt hög innebär det att en tillfällig minskning i en enskild elevkull syns tydligt på nyckeltalet eftersom det inte går att parera fullt ut genom snabba anpassningar i organisationen. I samband med budget 2020 lades ett effektiviseringskrav på verksamheten, som syns i nyckeltalet.

Anpassad gymnasieskola, lokaler

Inom Anpassad gymnasieskola har förändrade försättningar uppstått när fastighetsägaren där Bergslenagymnasiet hyr in sig inte längre planerar för ändrad användning av fastigheten. Lokalförsörjningsförvaltningen förhandlar med fastighetsägaren om ett längre hyresavtal som nämnden kommer att få ta ställning till.

Verksamheten saknar bland annat utrymme för att samla samtlig personal och elever. För att möjliggöra för samtliga tre enheter att bygga nätverk och samarbeta så krävs det ännu större samlingslokal. Bergslenagymnasiets nuvarande lokaler är inte enbart i behov av renovering utan det krävs en ombyggnation och en planering för skolverksamhet som kommer eleverna till gagn, likt hur det är för övriga gymnasieelever på andra skolor. När det gäller enheten på Sörmarksgatan där det individuella programmet är lokaliserat har verksamheten urskilt att det finns behov av flexibilitet i lokalerna för att kunna möta eventuellt ökande elevkullar. Orsaken är att elevkullen på det individuella programmet utgörs inte bara av boråselever, utan också av elever från grannkommuner och denna efterfrågan kan förändras över tid på ett sätt som är svårt att prognosticera.

5.3.5 Naturskola

Verksamheten nyttjas inte av någon av skolorna inom nämndens ansvarsområde och de ekonomiska förutsättningarna är oförändrade. Nämnden har budgetmedel för att hantera stadens kostnader gentemot kommunförbundet som driver verksamheten.

Naturskolan är sedan 2002 en del av Navets Science Center i Borås. Verksamheten ska bland annat främja barns, ungdomars och allmänhetens intresse för teknik, naturvetenskap och matematik samt stödja skolpersonal genom att utveckla pedagogiska metoder och läromedel.

6 Investeringar

6.1 Investeringar, årliga anslag

Projekt	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Sven Eriksonsgymnasiet, utbyggnadsprojekt, inventarier till utbyggd skolmatsal klar 2024		500	2 000			
Bäckängsgymnasiet, utbyggnadsprojekt, inventarier till utbyggnad klar i etapper		500	1 000	2 000	1 000	
Vuxenutbildningen, utbyggnad Fabriksgatan 11, inventarier i samband med utbyggnad		1 000				
Summa		2 000	3 000	2 000	1 000	

Arbetet med lokalutökning på Sven Eriksonsgymnasiet och Bäckängsgymnasiet är påbörjat, med preliminär plan för färdigställande i etapper åren 2024-2027. Allteftersom verksamheterna flyttar in i de nya lokalerna kommer nämnden äska om investeringsmedel för inventarier.

Utöver detta har Servicenämnden investeringsanslag på ca 3,4 mnkr för fordon och maskiner till Viskastrandsgymnasiet.